

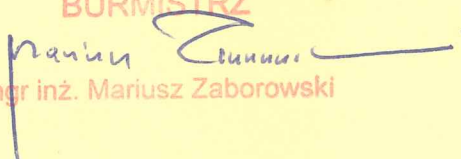
**URZĄD MIASTA I GMINY
W ŚLESINIE**

UL. KLECZEWSKA 15, 62-561 ŚLESIN

**INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO**

ZATWIERDZAM

BURMISTRZ

mgr inż. Mariusz Zaborowski

WRZESIEŃ 2019 R.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

INFORMACJE DLA WŁAŚCICIELA / ZARZĄDCY/ UŻYTKOWNIKA OBIEKTU:

1. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego jest potwierdzeniem dla **Właściciela/ Zarządcy/ Użytkownika obiektu**, firm ubezpieczeniowych oraz Państwowej Straży Pożarnej na wykonanie obowiązków wynikających z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 620) oraz spełnienia wymogu określonego w § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
2. Termin następnej aktualizacji Instrukcji upływa we wrześniu 2021 r. z uwzględnieniem **pkt. 3.**
3. Kolejną aktualizację Instrukcji należy wykonać w przypadku, gdy nastąpi zmiana sposobu użytkowania obiektu, która może wpłynąć na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.
4. Wskazanie osób lub/ i podmiotów opracowujących dokument:

PODMIOT OPRACOWUJĄCY INSTRUKCJĘ	INFO – POŻ Waldemar Kurzawa ul. 11 Listopada 23/8, 62-540 Kleczew
OSOBA OPRACOWUJĄCA INSTRUKCJĘ – UPRAWNIENIA ⇒ <u>verte</u>	TECHNIK POŻARNICTWA WALDEMAR KURZAWA NR. UPR. 264/SP

SPIS ZAWARTOŚCI OPRACOWANIA

INFORMACJE DLA WŁAŚCICIELA/ ZARZĄDCY/ UŻYTKOWNIKA OBIEKTU

AKTUALIZACJA INSTRUKCJI / ANEKSY

Wstęp	1
I. Dokumenty odniesienia oraz źródła informacji wykorzystane w opracowaniu dokumentu	2
II. Cel przedmiot i zakres opracowania	3
III. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem	5
3.1. Ogólna charakterystyka obiektu	5
3.2. Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu	6
3.3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, w tym zagrożenia wybuchem.....	9
3.5. Charakterystyka innych zagrożeń mogących wystąpić na terenie obiektu.....	13
IV. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi i czynnością konserwacyjnym	14
4.1. Wyposażenie obiektu w urządzenia przeciwpożarowe oraz sposoby poddawania przeglądowi technicznemu i czynnością konserwacyjnym	14
4.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnością konserwacyjnym	15
V. Zasady bezpieczeństwa pożarowego w zakresie użytkowania obiektu.....	17
5.1. Zasady użytkowania obiektu. Wskazania dla użytkowników /pracowników/.....	17
5.2. Zasady utrzymywania instalacji i urządzeń technicznych.....	18
VI. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	19
6.1. Organizacja prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wymagania i obowiązki	19
6.2. Zabezpieczenie miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wytyczne	20
6.3. Szczegółowe zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	20
VII. Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia.....	22
7.1. Procedury postępowania w przypadku powstania pożaru	22
7.2. Sposoby postępowania na wypadek innego zagrożenia	26
VIII. Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia.....	27
8.1. Zasady ogólne	27
8.2. Sposoby postępowania użytkowników obiektu	29
8.3. procedura prowadzenia akcji ewakuacyjnej	31
8.4. Sposoby sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji	32
IX. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami obiektu.....	33
9.1. Obowiązki kierownictwa	33
9.2. Obowiązki pracowników	34
9.3. Obowiązki personelu wyznaczonego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników	34
X. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.....	35
10.1. Szkolenie w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej	35
10.2. Zapoznanie użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z treścią przedmiotowej instrukcji	36

ZAŁĄCZNIKI

WSTĘP

Ochrona przeciwpożarowa – pojęcie to oznacza realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową bądź innym miejscowym zagrożeniem.

Zapobiegać pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu to:

- ⇒ zapewnić konieczne warunki ochrony technicznej obiektom,
- ⇒ tworzyć warunki organizacyjne i formalno-prawne zapewniające ochronę ludzi, ich mienia, a także przeciwdziałanie powstaniu lub minimalizowanie skutków pożaru, klęsk żywiołowych, lub innego miejscowego zagrożenia.

Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Obowiązek ochrony przeciwpożarowej wynika z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 620) – stosownie do wymagań art. 4 w/w ustawy właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- ⇒ przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- ⇒ wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- ⇒ zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- ⇒ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ⇒ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ⇒ zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ⇒ ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych terenów (Dz. U. nr 109, poz.719)¹.

¹ Jest to akt prawny niezwykle obszerny, zawierający — oprócz przepisów ogólnych — szczegółowe uregulowania w zakresie zasad wyposażania obiektów w stałe i półstałe urządzenia gaśnicze, rodzajów obiektów, w których jest wymagana instalacja sygnalizacyjno-alarmowa, zasad wyposażania obiektów w sprzęt i urządzenia ratownicze, zabezpieczania instalacji i urządzeń technicznych, prac niebezpiecznych pożarowo oraz oceny zagrożenia wybuchem, magazynowania gazów palnych, zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, zbioru, transportu i składowania palnych produktów rolnych, zapobiegania powstawaniu innych miejscowych zagrożeń. Ponadto w rozporządzeniu znajdują się wytyczne w zakresie określania przyrostu ciśnienia w pomieszczeniu, jaki mógłby zostać spowodowany przez wybuch oraz zaznaczania stref zagrożenia wybuchem, jak też usystematyzowany wykaz palnych gazów, par i cieczy z ich właściwościami chemicznymi i fizycznymi. W codziennej praktyce ochrony przeciwpożarowej są to zagadnienia niezwykle ważne.

I. DOKUMENTY ODNIESIENIA ORAZ ŹRÓDŁA INFORMACJI WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU DOKUMENTU.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 620).
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (J.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 917).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (J. t.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (J. t.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1065).
7. PN-92/N-01256-01:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. PN-92/N-01256-02:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
9. PN-N-01256-4:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
10. PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
11. PN-N-01256-5:1998 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych
12. PN-EN 671-3:2009 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym
13. PN-EN 2:1998 Podział pożarów
14. PN-ISO 8421-4:1998 Ochrona przeciwpożarowa. Terminologia. Wyposażenie gaśnicze
15. PN-B-02852:2001 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru
16. PN-B-02865:1997 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa
17. PN-EN 3-7:2007 Gaśnice przenośne.
18. PN-EN 671-3 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Konserwacja.
19. Dokumentacja techniczno-budowlana.
20. Instrukcje obsługi urządzeń i wyposażenia.
21. Oględziny obiektu.
22. Strony internetowe:
 - www.geoportal.gov.pl,
 - www.google.pl/maps,
 - <http://www.umig.slesin.pl>.

II. CEL, PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.

1. Stosownie do postanowień § 6 ust. 1 rozporządzenia [4] właściciele lub zarządcy obiektów bądź ich części, stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich zapewniają i wdrażają **Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego**.
2. **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego** wymagana jest dla obiektów lub ich części, o których mowa w pkt. 1, jeżeli zachodzi jeden z następujących warunków:
 - ⇒ występuje w nich **strefa zagrożenia wybuchem**,
 - ⇒ kubatura brutto budynku (strefy) jest większa niż **1 000 m³**,
 - ⇒ kubatura brutto budynku inwentarskiego jest większa niż **1 500 m³**,
 - ⇒ powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek jest większa niż **1 000 m²**.
3. W związku z treścią pkt. 1 i 2, na podstawie analizy dostępnej dokumentacji techniczno-budowlanej oraz przeprowadzonych oględzin obiektu, opracowany zostaje dokument pn.: **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu pod nazwą: URZĄD MIASTA I GMINY w ŚLESINIE**. Przedmiotem opracowania jest istniejący budynek zlokalizowany przy ul. Kleczewskiej 15 w Ślesinie.
4. Podstawowym celem **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego** jest przedstawienie istniejących warunków ochrony przeciwpożarowej dla nieruchomości, a także poszczególnych budynków stanowiących jej zabudowę z uwzględnieniem sposobów ich użytkowania, zapewniających odpowiedni poziom ochrony przeciwpożarowej tych budynków i jego użytkowników.
5. **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego**, zwana w dalszej części opracowania **Instrukcją**² zawiera, w odniesieniu do przedmiotowego zakładu, następujące elementy:
 - 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
 - 2) wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
 - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
 - 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
 - 5) warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
 - 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
 - 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
 - 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,

² Instrukcja – oznacza zbiór przepisów postępowania, zazwyczaj w formie pisemnej; dokładne pouczenie; udzielenie wskazówek; polecenie, zarządzenie.

- d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.
6. Wszyscy pracownicy oraz stali użytkownicy obiektu, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy oraz zajmowane stanowisko, są zobowiązani do zapoznania się z treścią **Instrukcji**. Fakt przyjęcia do wiadomości postanowień **Instrukcji** osoby te potwierdzają podpisem w dokumencie pt. **„Wykaz osób, które zapoznały się z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”** – wzór dokumentu stanowi **Załącznik Nr 1**.
7. Postanowienia **Instrukcji** obowiązują również wszystkie inne osoby lub podmioty korzystające z obiektu lub prowadzące na jego terenie jakąkolwiek działalność bądź wykonujących jakiekolwiek prace na jego terenie – umowa o powierzenie prac lub najem obiektów (ich części) musi zobowiązywać wykonawców/najemców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści **Instrukcji**. Ponadto, podmioty te zobowiązane są zapoznać z treścią **Instrukcji** swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem – wzór oświadczenia stanowi **Załącznik Nr 2**.
8. Zarządca obiektu lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować przestrzeganie ustaleń zawartych w instrukcji.
9. **Instrukcję** należy poddać okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu³ użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej – aktualizacja powinna być opracowana w formie aneksu oraz potwierdzona w **Karcie Aktualizacji** – wzór dokumentu stanowi **Załącznik Nr 3**.
10. Instrukcję należy przechowywać w miejscu dostępnym dla ekip ratowniczych – **Instrukcja przechowywana jest w pomieszczeniu Biura Obsługi Interesanta**.

³ Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego – zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy Prawo budowlane oznacza podjęcie lub zaniechanie w obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki bezpieczeństwa pożarowego.

III. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ, WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, PROWADZONEGO PROCESU TECHNOLOGICZNEGO, MAGAZYNOWANIA (SKŁADOWANIA) I WARUNKÓW TECHNICZNYCH OBIEKTU, W TYM ZAGROŻENIA WYBUCHEM.

3.1. Ogólna charakterystyka obiektu.

Dane ogólne:

NAZWA OBIEKTU:	Budynek Urzędu Miasta i Gminy Ślesin
ADRES:	ul. Kleczewska 15, 62-561 Ślesin
WŁAŚCICIEL / ZARZĄDCA/ UŻYTKOWNIK OBIEKTU	Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie

PRZEZNACZENIE OBIEKTU

Przeznaczenie budynku obejmuje usługi publiczne tj, Urząd Miasta i Gminy w tym: Urząd Burmistrza UMiG Ślesin, Radę Miasta i Gminy Ślesin, Urząd Stanu Cywilnego w Ślesinie.

LOKALIZACJA OBIEKTU

Budynek urzędu zlokalizowany jest w miejscowości Ślesin przy ul. Kleczewskiej 15, gm. Ślesin, powiat koniński, woj. wielkopolskie.

Od strony północnej przebiega ul. Kleczewska, od strony północno-wschodniej znajduje się budynek Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie, od strony wschodniej budynki gospodarcze, od strony północnej teren niezagospodarowany, od strony zachodniej budynek Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Ślesin. **Patrz: plan orientacyjny na str. 6.**

ZABUDOWA I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Zabudowę działki stanowi przedmiotowy budynek urzędu, budynek Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie, budynek gospodarczy oraz budynek Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Ślesin. Na rozpatrywanej działce brak jest innych zabudowań a powierzchnia działki niezajęta przez budynki jest utwardzona i stanowi powierzchnie manewrową z ciągami komunikacyjnymi i parkingami. Teren działki nie jest ogrodzony. Wjazd na teren działki bezpośrednio z ul. Kleczewskiej.

ODLEGŁOŚĆ OD OBIEKTÓW SĄSIADUJĄCYCH

Przedmiotowy budynek usytuowany w odległości:

⇒ od strony północnej-wschodniej 12 m od budynku użyteczności publicznej,

⇒ od strony wschodniej 23 m od budynku gospodarczego;

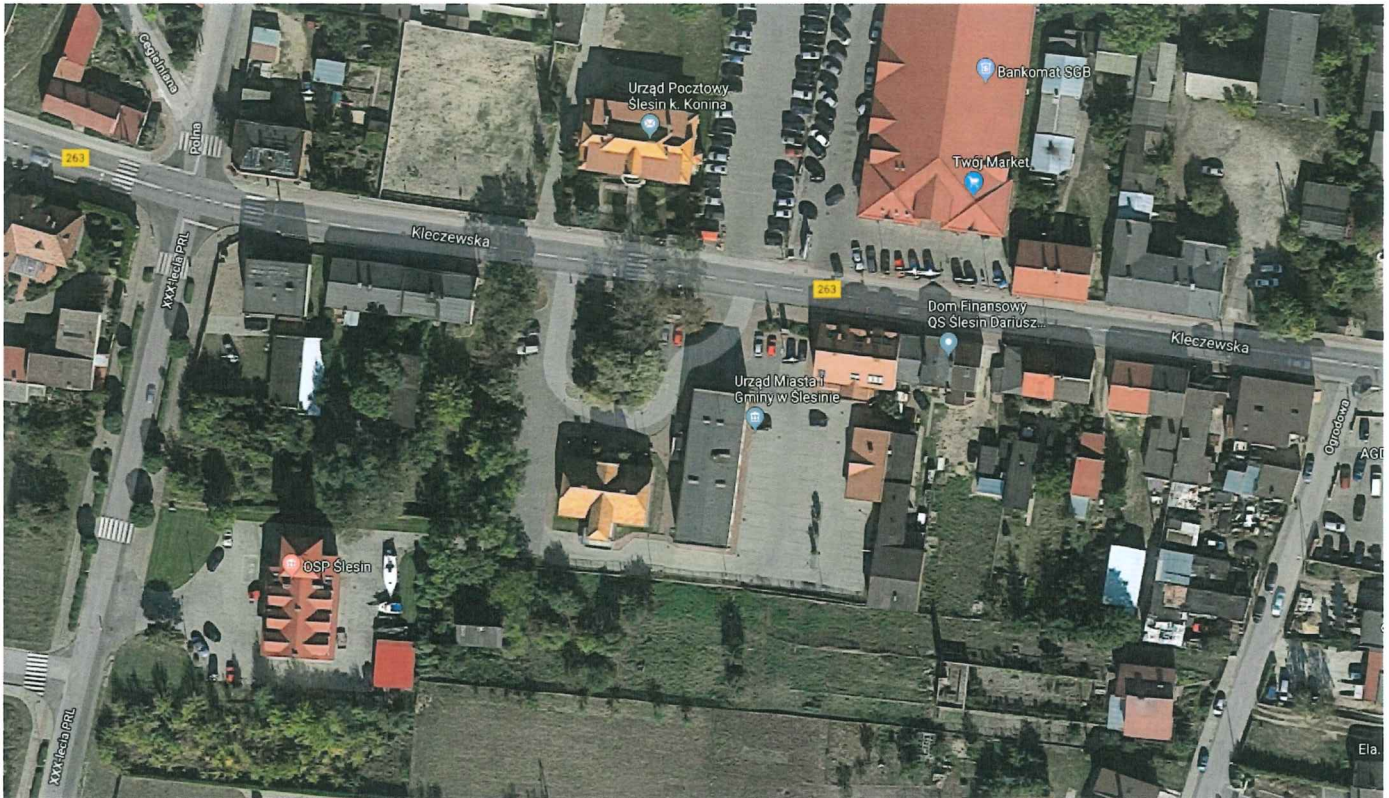
⇒ od strony zachodniej 3 m od budynku użyteczności publicznej;

wszystkie budynki znajdują się na terenie tej samej działki.

Ponadto, poza terenem działki, od strony północnej-zachodniej, w odległości 42 m znajduje się budynek mieszkalny, a od strony od strony wschodniej w odległości 28 m budynek gospodarczy.

Lokalizacja obiektu wraz z jego usytuowaniem, zagospodarowaniem terenu działki i terenu przyległego zostały przedstawione w części graficznej, stanowiącej **załącznik nr 8** do niniejszego opracowania, na planie usytuowania obiektu oraz terenu przyległego – rys. nr 1.

PLAN ORIENTACYJNY

3.2. Charakterystyka pożarowo – techniczna obiektu.

Opis, parametry techniczne i dane konstrukcyjno-budowlane poszczególnych budynków.

A. PODSTAWOWE DANE TECHNICZNE I EKSPLOATACYJNE

Budynek urzędu jest budynkiem 3-kontynencyjnym (parter, I i II piętro) podpiwniczonym.

Na poszczególnych kondygnacjach znajdują się następujące pomieszczenia:

- ⇒ **piwnica** – pomieszczenia archiwum (5), pomieszczenia techniczne (2), pomieszczenia gospodarcze (2), pomieszczenie dla konserwatora i sprzętaczek;
- ⇒ **parter** – biuro obsługi interesantów, pomieszczenia biurowe (10), pomieszczenia archiwum USC (2), zaplecze sanitarne;
- ⇒ **I piętro** – pomieszczenia biurowe (13), biuro Rady Miasta i Gminy, pomieszczenie socjalne, serwerownia, pomieszczenia higieniczno-sanitarne;
- ⇒ **II piętro** – pomieszczenia biurowe (5), sale konferencyjne (duża z zaplecze i mała), pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

NAZWA BUDYNKU		Budynek Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie								
PRZEZNACZENIE I SPOSÓB UŻYTKOWANIA BUDYNKU		Budynek, z uwagi na przeznaczenie, zakwalifikowany jest do grupy budynków użytkowości publicznej.								
KWALIFIKACJA POŻAROWA (ZL / PM / IN)		Budynek, jako całość, zaliczony został do kategorii zagrożenia ludzi ZL. Z uwagi na przeznaczenie oraz sposób użytkowania budynek zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III (użyteczności publicznej niekwalifikowane do kategorii ZL I i ZL II).								
LICZBA KONDYGNACJI:		NADZIEMNYCH		3	PODZIEMNYCH		1	ILOŚĆ KLATEK SCHODOWYCH		1
PARAMETRY BUDYNKU:	DŁUGOŚĆ	32,47	m	POWIERZCHNIA ZABUDOWY		413,72		m ²		
	SZEROKOŚĆ	15,78	m	POWIERZCHNIA UŻYTKOWA		1 162,76		m ²		
	WYSOKOŚĆ	14,14	m	POWIERZCHNIA CAŁKOWITA		---		m ²		
	GRUPA WYSOKOŚCI	Budynek średniowysoki (SW)		KUBATURA		5 719,49		m ³		

B. KONSTRUKCJA BUDYNKU

ELEMENT KONSTRUKCYJNY	MATERIAŁ / TECHNOLOGIA
FUNDAMENTY	w postaci ław i stóp żelbetowych, ściany fundamentowe betonowe z bloczków
GŁÓWNA KONSTRUKCJA NOŚNA	murowana
ŚCIANY: ZEWNĘTRZNE/ WEWNĘTRZNE/ DZIAŁOWE	zewnątrze: warstwowe, z pustaków ceramicznych; wewnątrz: z pustaków ceramicznych; działowe: z pustaków ceramicznych; wewnątrz wiatrołapu: w profilach aluminiowych szklona szkłem bezbarwnym oraz bezpiecznym.
STROPY	monolityczna płyta żelbetowa
KONSTRUKCJA DACHU	stropodach wentylowany, ocieplony watą, konstrukcja drewniana z pełnym deskowaniem
POKRYCIE DACHU	papa termozgrzewalna

C. INSTALACJE

RODZAJ INSTALACJI	OPIS, UWAGI
ELEKTRYCZNA:	230 V/ 400V z zewnętrznej sieci e.e.
TELETECHNICZNA:	Teletechniczna i informatyczna.
INNE ELEKTRYCZNE:	Odgromowa.
WENTYLACYJNA:	Wentylacja grawitacyjna
WODOCIĄGOWA ZIMNEJ I CIEPŁEJ WODY:	Zimna woda – zasilanie z sieci wodociągowej zewnętrznej. Woda ciepła – zasilanie z własnego ciepłoka.
KOMINOWA (DYMOWA, SPALINOWA, WENTYLACYJNA):	Wentylacyjna
GRZEWCA	Centralnego ogrzewania – pompa ciepła

A. PODZIAŁ OBIEKTU NA STREFY POŻAROWE/ KWALIFIKACJA BUDYNKU (STREF POŻAROWYCH)

OBIEKT STANOWI JEDNĄ STREFĘ POŻAROWĄ	TAK /NIE	LICZBA STREF POŻAROWYCH/ OPIS	Budynek stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni netto 1203,30 m ² .
POMIESZCZENIA WYDZIELONE POŻAROWO	TAK /NIE	OPIS	Klatka schodowa, o powierzchni ok. 48 m ² stanowi odrębną strefę dymową.

GĘSTOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO	OPIS
Nie dotyczy	Obiekt będący przedmiotem niniejszego opracowania zaliczony jest do kategorii obiektów zagrożenia ludzi (ZL), wobec czego gęstości obciążenia ogniowego nie oblicza się.

KWALIFIKACJA BUDYNKU (STREFY POŻAROWEJ) Z UWAGI NA KATEGORIE ZAGROŻENIA LUDZI	OPIS/ LOKALIZACJA
ZL III	Całość budynku – powierzchnia 1162,76 m ² .

B. WARUNKI EWAKUACJI

PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB W BUDYNKU	Ok. 90 osób	W TYM STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW	45 osób
LICZBA OSÓB: NA POSZCZEGÓLNYCH KONDYGNACJACH I W POMIESZCZENIACH	Piwnica: brak pomieszczeń na stały pobyt ludzi; parter: ok. 20; I piętro: ok. 20; II piętro: ok. 5 Sale konferencyjne na II piętrze: duża na maksymalną ilość osób do 45; mała na maksymalną ilość osób do 8, poczekalnia na maksymalną ilość osób do 4.		
WARUNKI EWAKUACJI Z BUDYNKU: LICZBA WYJŚĆ EWAKUACYJNYCH, POZIOME I PIONOWE DROGI EWAKUACYJNE	1. Ewakuacja z budynku zapewniona poprzez jedno wyjście ewakuacyjne usytuowane na poziomie parteru – wyjście z klatki schodowej bezpośrednio na zewnątrz budynku. 2. Ewakuacji z poszczególnych kondygnacji budynku odbywa się do wydzielonej klatki schodowej zamykanej drzwiami EI 30. Układ poziomych i pionowych dróg komunikacji, wykorzystywanych do ewakuacji, przedstawiony został w <u>części graficznej</u> , stanowiącej załącznik do niniejszego opracowania, na rzutach poziomych poszczególnych kondygnacji – rys. nr 2-5 . Miejsce zbiórki do ewakuacji wyznaczono na boisku – patrz: część graficzna rys. nr 1 .		

C. STOSOWANE/ SKŁADOWANE MATERIAŁY**NA TERENIE OBIEKTU WYSTĘPUJĄ MATERIAŁY PALNE****TAK /NIE****SUBSTANCJE/ MATERIAŁY MOGĄCE TWORZYĆ MIESZANINY WYBUCHOWE****TAK/ NIE****D. BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE OBIEKTU**

LP.	URZĄDZENIE PRZECIWOŻAROWE	OPIS
1.	PRZECIWOŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU	Przeciwożarowy wyłącznik prądu odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów instalacji elektrycznej, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Przeciwożarowy wyłącznik prądu wyposażony jest w 1 element sterowniczy
2.	SYSTEM ODDYMIANIA KLATKI SCHODOWEJ	Oddymianie klatki schodowej z jednoczesnym otwarciem drzwi wejściowych oraz otwarciu klap dymowych zlokalizowanych w dachu budynku. System oddymiania sterowany czujnikami dymu zlokalizowanymi na parterze oraz na II piętrze oraz przyciskami usytuowanymi na każdej kondygnacji.
3.	HYDRANTY WEWNĘTRZNE	Obiekt wyposażony w hydranty wewnętrzne zainstalowane na wewnętrznej sieci wodociągowej. Hydranty wewnętrzne DN25 z węžem półsztywnym o długości 30 m.
4.	AWARYJNE OŚWIETLENIE EWAKUACYJNE	Drogi ewakuacyjne w budynku zostały wyposażone w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.
GAŚNICE		Budynek wyposażony w gaśnice spełniające wymagania Polskich Norm. Rodzaj gaśnic dostosowany do gaszenia pożarów tych grup, które mogą wystąpić w obiekcie.
LOKALIZACJA URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH I GAŚNIC		Miejsca usytuowania urządzeń przeciwożarowych oraz miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwożarowymi, a także miejsca usytuowania gaśnic zostały przedstawione w <u>części graficznej</u> , stanowiącej <u>załącznik nr 8</u> do niniejszego opracowania, <u>na rzutach poziomych poszczególnych kondygnacji – rys.: nr 2-5.</u>
DROGI POŻAROWE		Do obiektu zapewniona jest droga pożarowa o wymaganych parametrach.
OPIS DROGI POŻAROWEJ/ DOJAZDU POŻAROWEGO		Droga pożarowa zapewniona poprzez ulicę Kleczewską, z której istnieje możliwość wjazdu na utwardzony plac co umożliwia dostęp do elewacji północnej i wschodniej budynku. Miejsce do zawracania w południowo-wschodnim narożniku działki.

E. ZAOPATRZENIE W WODĘ DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU**WYMAGANA ILOŚĆ WODY DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU DLA OBIEKTU****20 dm³/s łącznie z co najmniej dwóch hydrantów****ZAOPATRZENIE W WODĘ REALIZOWANE JEST Z:**

zewewnętrznej sieci wodociągowej miejskiej

NAZWA PORZĄDKOWA	TYP HYDRANTU	ODLEGŁOŚĆ OD BUDYNKU	LOKALIZACJA
Hydrant Nr 1	nadziemny	ok. 17 m	Na terenie zielonym przy ul. Kleczewskiej, od strony północno-zachodniego narożnika budynku UMiG.
Hydrant Nr 2	nadziemny	ok. 120 m	Na skrzyżowaniu ulic: polnej i Cegielnianej.

Lokalizacja hydrantu zewnętrznego została przedstawiona w części graficznej, stanowiącej załącznik nr 8 do niniejszego opracowania, na planie usytuowania obiektu oraz terenu przyległego – rys. nr 1.

3.3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, w tym zagrożenia wybuchem.

3.3.1. Zagrożenie pożarowe.

Zagrożenie pożarowe – występuje w miejscach, gdzie znajduje się materiał palny, którego spalanie może zostać zainicjowane przez doraźnie mogący pojawić się lub występujący stale bodziec energetyczny. Zagrożenie jest tym większe im więcej nagromadzono materiału palnego, im lepiej materiał palny jest przygotowany do spalania (stan gazowy, pary cieczy palnych) i im większe jest prawdopodobieństwo pojawienia się bodźca inicjującego spalanie (stała obecność bodźca energetycznego wynikająca z procesu technologicznego, częstotliwość awarii itp.).

Warunki powstania procesu spalania.

Zagrożenie pożarowe związane jest z:

- ⇒ występowaniem na terenie obiektu i wokół niego materiałów palnych,
- ⇒ występowaniem na terenie obiektu materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- ⇒ eksploatacją instalacji i urządzeń elektrycznych oraz eksploatacją instalacji odgromowej,
- ⇒ okazjonalnie prowadzonymi pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym,

Źródła zapłonu

Podstawowym elementem, którego obecność (w sprzyjających okolicznościach) może spowodować powstanie pożaru jest bodziec energetyczny. W opisywanym przypadku jest to możliwość występowania uszkodzeń lub/i wadliwych stanów pracy instalacji i urządzeń elektrycznych (zabezpieczenia przeciążeniowe, zwarcia, iskrzenia) oraz otwartych źródeł ognia.

Materiały palne

Materiał palny jest to materiał, który w warunkach normalnych ma zdolność do samorzutnego utleniania lub też w środowisku pożarowym ulega gwałtownemu rozkładowi na palne produkty spalania z wydzielaniem dużych ilości ciepła.

W obiekcie nie przewiduje się składowania materiałów łatwo palnych, wybuchowych i utleniających. W obiekcie występują materiały palne stanowiące wyposażenie pomieszczeń, między innymi takie materiały jak:

- ⇒ materiały wykonane z drewna i materiałów drewnopodobnych (m. in. meble, drzwi),
- ⇒ wykładziny podłogowe (PCV i dywanowe),
- ⇒ materiały włókiennicze,
- ⇒ materiały papiernicze (m.in. papier wykorzystywany do prowadzenia bieżącej działalności),

Wyżej wymienione materiały nie są zaliczane do łatwopalnych (temperatura zapalenia tych materiałów wynosi powyżej 200°C), nie ulegają samozapaleniu i nie tworzą stężeń wybuchowych. Elementy wykończenia i wystroju wnętrz nie są wykonane z materiałów łatwo palnych, kapiących i odpadających pod wpływem ognia.

Materiały niebezpieczne pożarowo

Materiały niebezpieczne pożarowo – rozumie się następujące materiały niebezpieczne:

- a) gazy palne,
- b) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
- c) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- d) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
- e) materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- f) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- g) materiały mające skłonności do samozapalenia.

Na terenie obiektu **nie występują** substancje niebezpieczne pożarowo.

3.3.2. Zagrożenie wybuchem w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych.

Wybuch jt. gwałtowne wydzielanie w jednym miejscu dużych ilości energii, któremu towarzyszy nagły wzrost temperatury i ciśnienia oraz powstanie fali uderzeniowej. Warunkiem koniecznym do powstania zjawiska wybuchu jest równoczesna obecność trzech czynników. Pierwszym jest substancja palna, która będzie ulegała gwałtownemu spalaniu. Substancja może występować w postaci mieszaniny gazowej, cieczy, oparów cieczy, mgły lub pyłu. Należy rozróżnić terminy „palnej substancji” i atmosfery wybuchowej”. **Atmosfera wybuchowa** to mieszanina substancji palnych w postaci gazów, par, mgieł lub pyłów z powietrzem w warunkach atmosferycznych, w której po zapaleniu spalanie rozprzestrzenia się na całą niespaloną mieszaninę. Obecność tlenu, jako drugi czynnik zaistnienia wybuchu w powietrzu atmosferycznym jest zawsze spełniony. Trzeci czynnik – źródło zapłonu – może być różny: otwarty płomień, iskra, wysoka temperatura urządzenia, uderzenie pioruna lub wyładowanie elektrostatyczne.⁴

W obiekcie **nie występują** materiały mogące tworzyć mieszaniny wybuchowe.

⁴ Źródło: Maciej Warzyśko „Zagrożenie wybuchem. Wstępnie i rzeczowo.” – Magazyn „Pod kontrolą” nr 1/2010.

Potencjalne przyczyny (możliwości) powstania pożaru i/ lub wybuchu.

IDENTYFIKACJA I CHARAKTERYSTYKA PRZYCZYN I ŹRÓDEŁ POŻARU

Przyczyna pożaru 1	Możliwe źródło 2	Sposoby zapobiegania 3
Instalacja elektryczna	1. Uszkodzone elementy instalacji elektrycznej lub niesprawne urządzenia zasilane energią elektryczną. 2. Awaria instalacji elektrycznej spowodowana przeciążeniem, spięciem. 3. Nieprawidłowa naprawa instalacji i urządzeń elektrycznych. 4. Nie usuwanie w porę awarii, które mają bezpośredni wpływ na awarię instalacji elektrycznej. 5. Zaniedbania w przeprowadzeniu okresowych kontroli poprawności działania zabezpieczeń technicznych (np. wyłącznika różnicowo-prądowego). 6. Mechaniczne uszkodzenie izolacji i powłok. 7. Pozostawienie bez należytego dozoru urządzeń grzewczych i innego sprzętu elektrycznego.	1. Wszelkie naprawy oraz przeglądy i konserwacje instalacji elektrycznej należy powierzać wykwalifikowanym pracownikom. 2. Wykonywać, stosownie do zaleceń, okresowe przeglądy i pomiary instalacji elektrycznej. 3. Urządzenia elektryczne eksploatować stosownie do zaleceń producenta, zawartych w instrukcji obsługi urządzenia. 4. Zauważone stany nieprawidłowej pracy instalacji i urządzeń elektrycznych niezwłocznie zgłaszać przełożonym.
Nieostrożność przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pożarowo	1. Niewłaściwe przygotowanie stanowiska pracy do prowadzenia prac remontowo-budowlanych (np. spawalniczych nieprzewidzianych procesem technologicznym). 2. Brak dostatecznego nadzoru nad pracami niebezpiecznymi pożarowo. 3. Prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo w pobliżu miejsc składowania materiałów palnych.	1. Przestrzeganie procedur związanych z prowadzeniem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. 2. Stosowanie zasad określonych w rozdziale pt. „Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”
Gorące powierzchnie	1. Urządzenia elektryczne pozostawione bez dozoru. 2. Eksploatacja punktów świetlnych (żarówek) w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych. 3. Eksploatacja grzejników ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym lub w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych. 4. Nagrzane elementy urządzeń.	1. Nie należy pozostawiać włączonych urządzeń bez nadzoru – przed opuszczeniem pomieszczenia wyłączyć urządzenie/a. 2. Przed zakończeniem pracy skontrolować wszystkie pomieszczenia. 3. Używać żarówek o takiej mocy, do jakiej dopuszczony jest korpus lampy oraz nie osłaniać żarówek palnymi materiałami. 4. Grzejniki ustawiać bezpośrednio na podłożu z materiału niepalnego oraz poza sąsiedztwem materiałów palnych.

1	2	3
Nieostrożność przy posługiwaniu się otwartym ogniem	1. Palenie papierosów oraz porzucanie niedopałków papierosów w obrębie materiałów palnych (np. kosza ze śmieciami); 2. Używanie otwartego ognia (płomień, iskra) w otoczeniu materiałów palnych oraz cieczy łatwopalnych i gazów.	1. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu oraz używania otwartego ognia w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
Inne przyczyny pożarów	1. Wylądowanie atmosferyczne. 2. Elektryczność statyczna - środowisko pracy podatne na działanie pól i wylądowań elektrostatycznych. 3. Samozapalenie. 4. Podpalenie (np. motyw ekonomiczny, zatarcie śladów innego przestępstwa, zemsta, odchylenia od normy psychicznej, dla rozrywki).	1. Wykonywać, stosownie do zaleceń, okresowe przeglądy i konserwacje oraz pomiary instalacji odgromowej. 2. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy składowaniu materiałów, które mogą ulec samozapaleniu.

3.3.3. Potencjalne przyczyny /możliwości/ rozprzestrzeniania się pożaru.

Rozwój pożaru w obiekcie związany jest bezpośrednio z jego przeznaczeniem oraz zagospodarowaniem i uzależniony jest od zastosowanych rozwiązań techniczno-budowlanych ograniczających możliwości rozprzestrzeniania się ognia i gazów pożarowych pomiędzy poszczególnymi częściami obiektu i kondygnacjami.

Potencjalne drogi rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie

Rozprzestrzenianiu się pożaru sprzyjają:

- ⇒ występowanie uchybień pod względem budowlanym;
- ⇒ niewłaściwe składowanie materiałów palnych;
- ⇒ nie przestrzeganie reżimu technologicznego;
- ⇒ brak podręcznego sprzętu gaśniczego;
- ⇒ niewiedza w zakresie alarmowania;
- ⇒ nieumiejętność posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym;
- ⇒ brak dojazdu do obiektu, w tym tarasowanie dróg pożarowych;
- ⇒ niewłaściwe zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru;
- ⇒ niewłaściwe utrzymanie ładu porządku;
- ⇒ trudne warunki atmosferyczne;
- ⇒ palne elementy konstrukcyjne budynku (stropy, ściany, sufity podwieszone, okładziny ścian itp.), wystrój oraz wyposażenia wnętrz;
- ⇒ systemy instalacji użytkowych: wentylacyjnej, elektroenergetycznej;
- ⇒ ciągi komunikacyjne.

Ponadto, oprócz rozprzestrzeniania ognia, istotne jest również przenikanie do pomieszczeń dymów i gazów pożarowych poprzez otwarte drogi komunikacyjne (korytarze) oraz kanały instalacyjne.

3.4. Charakterystyka innych zagrożeń mogących wystąpić na terenie obiektu.

Oprócz pożaru, na terenie obiektu bądź wokół niego mogą wystąpić inne zagrożenia o charakterze zagrażającym zdrowiu i życiu ludzi.

IDENTYFIKACJA I CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ

LP.	RODZAJ ZAGROŻENIA	CZYNNIK POWODUJĄCY ZAGROŻENIE	ŹRÓDŁO ZAGROŻENIA	PRAWDOPODOBNE SKUTKI
1	2	3	4	5
1.	Atmosferyczne	Anomalia pogodowe	1) Silne wiatry, wichury i huragany. 2) Burze i gradobicia. 3) Silne opady. 4) Ekstremalne temperatury.	1) Zagrożenie dla personelu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
2.	Awaria techniczna	1) Infrastruktura krytyczna. 2) Infrastruktura techniczna.	1) Pożar. 2) Wybuch. 3) Zużycie eksploatacyjne. 4) Celowe działanie.	1) Zagrożenie dla personelu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
3.	Epidemiologiczne	Możliwość wystąpienia: - bakterii; - choroby zakaźnej; - wirusa.	1) Chory człowiek. 2) Stawonogi. 3) Celowe działanie.	Zagrożenie dla personelu.
4.	Katastrofa budowlana	Anomalia pogodowe	1) Wybuch. 2) Awaria techniczna. 3) Celowe działanie.	1) Zagrożenie dla użytkowników obiektu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury krytycznej.
5.	Katastrofa chemiczno-ekologiczna	1) Infrastruktura krytyczna, 2) Infrastruktura techniczna.	1) Pożar; 2) Wybuch; 3) Zużycie eksploatacyjne; 4) Celowe działanie.	1) Zagrożenie personelu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
6.	Terroryzm	1) Falszywe informacje o ładunku wybuchowym. 2) Przesyłka niewiadomego pochodzenia.	Celowe działanie.	1) Zagrożenie personelu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.

IV. WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.

4.1. Wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe oraz sposób poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościami konserwacyjnym.

4.1.1. Urządzenia przeciwpożarowe.

Według rozporządzenia [4] przez urządzenia przeciwpożarowe należy rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków.

Wykaz urządzeń przeciwpożarowych przedstawiony został w rozdz. III, pkt. 3.2. Charakterystyka pożarowo – techniczna, str. 8, pkt D.

4.1.2. Urządzenia przeciwpożarowe – przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne.

Stosownie do postanowień rozporządzenia [4] urządzenia przeciwpożarowe powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościami konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych oraz w instrukcja obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku.

Urządzenia przeciwpożarowe – przeglądy i konserwacja

LP.	RODZAJ URZĄDZENIA	RODZAJ CZYNNOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEGLĄDU / KTO PRZEPROWADZA
1	2	3	4
1.	HYDRANTY ZEWNĘTRZNE 80	1. Przegląd hydrantu – oględziny elementów składowych. 2. Pomiar ciśnienia i wydajności instalacji – dla każdego hydrantu.	Raz na rok/ Konserwator sprzętu ppoż.
2.	HYDRANTY WEWNĘTRZNE 25	1. Przegląd hydrantu. 2. Pomiar ciśnienia i wydajności – dla każdego hydrantu.	
	WĘŻE, STANOWIĄCE WYPOSAŻENIE HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH	Węże, stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych, należy poddać próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze.	Raz na 5 lat/ Konserwator sprzętu ppoż.

UWAGA: po przeprowadzeniu przeglądu oraz wykonaniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być oznakowane napisem „**SPRAWDZONE**”. W przypadku konieczności wykonania naprawy, hydrant powinien być oznakowany „**USZKODZONY**” a kompetentna osoba powinna powiadomić o tym zarządcę obiektu.

3.	PRZECIWOŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU	Sprawność techniczna przeciwpożarowego wyłącznika prądu	Raz na rok/ Osoba posiadająca uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej lub posiadająca świadectwo kwalifikacyjne do wykonywania dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.
4.	AWARYJNE OŚWIETLENIE EWAKUACYJNE	Przegląd i konserwacja awaryjnego systemu oświetlenia: ⇒ sprawność techniczna, ⇒ pomiar natężenia oświetlenia.	Raz na rok/ Osoba posiadająca uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej lub posiadająca świadectwo kwalifikacyjne do wykonywania dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.
5.	SYSTEM ODDYMIANIA KLATKI SCHODOWEJ	Przegląd instalacji wraz ze sprawdzeniem zadziałania wybranych elementów wg ustaleń zawartych w instrukcji obsługi urządzenia.	

4.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice oraz sposób poddawania ich przeglądom technicznym i czynnością konserwacyjnym.

4.2.1. Gaśnice.

Gaśnice to urządzenia przenośne i przewoźne spełniające wymagania Polskich Norm, które należą do podręcznego sprzętu gaśniczego. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w zarodku (początkowej fazie, gdy pożar jeszcze się nie rozprzestrzenił) przez użytkowników obiektu.

4.2.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice.

Zasady wyposażania obiektów w gaśnice określa rozporządzenie [4]. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie. Stosownie do powyższych wymagań, na podstawie przeprowadzonej analizy, na terenie obiektu mogą wystąpić, wymienione w tabeli grupy pożarów – **tabela ta zawiera również rodzaj środków gaśniczych oraz gaśnic, jakie mogą zostać użyte do gaszenia poszczególnych grup pożarów.**

Grupy pożarów oraz rodzaj środków gaśniczych i gaśnic

OZNACZENIE GRUPY POŻARU - PIKTOGRAM	CHRAKTERYSTYKA GRUPY	ŚRODKI GAŚNICZE
1	2	RODZAJ GAŚNICY
3		
	Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego , przy spalaniu, których oprócz innych zjawisk powstaje zjawisko żarzenia się, np. drewno, węgiel, papier, tworzywa sztuczne, tkaniny.	Woda. Piana gaśnicza. Proszki gaśnicze ABC. <i>Gaśnica pianowa/ plynowa AB.</i> <i>Gaśnica proszkowa ABC.</i>
	Pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytwarzającego się przy pożarze np. benzyna, alkohole, aceton, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina, stearyna, smoła.	Piana gaśnicza. Proszki gaśnicze ABC/ BC. Dwutlenek węgla. <i>Gaśnica pianowa/ plynowa AB.</i> <i>Gaśnica proszkowa ABC/ BC.</i> <i>Gaśnica śniegowa BC.</i>
	Pożary gazów np. metan, acetylen, wodór, propan, butan, gaz ziemny.	Proszki gaśnicze ABC/ BC. Dwutlenek węgla. <i>Gaśnica proszkowa ABC/ BC.</i> <i>Gaśnica śniegowa BC.</i>
	Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.	Piana gaśnicza AF. <i>Gaśnica pianowa ABF.</i>
 POD NAPIĘCIEM Oznaczenie urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem.	Pożary urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem.	Dwutlenek węgla. Proszki gaśnicze ABC/ BC. <i>Gaśnica proszkowa i śniegowa ABC/ BC z informacją o możliwości gaszenia urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem</i>

UWAGA: na każdej gaśnicy znajduje się etykieta, która oprócz informacji dot. typu gaśnicy, jej producenta oraz krótkiej instrukcji obsługi zawiera również symbole poszczególnych grup pożarów, do gaszenia, których jest przeznaczona.

Przy rozmieszczaniu gaśnic należy stosować następujące zasady:

- ⇒ odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek do najbliższej gaśnicy nie może być większa niż 30 m,
- ⇒ do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości min. 1 m.

4.2.3. Przeglądy i konserwacje gaśnic.

Stosownie do wymagań rozporządzenia [4] gaśnice należy poddawać przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących gaśnic, w jednostronnej dokumentacji technicznej producenta oraz instrukcji obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Gaśnice, w które wyposażony jest obiekt muszą być sprawne i gotowe w każdej chwili do użycia. Aby taki stan osiągnąć, należy stosować się do następujących zaleceń:

1. Przegląd gaśnic – dotyczy wszystkich gaśnic, jakie znajdują się na terenie obiektu.
2. Przeglądy wykonywane są przez uprawnione osoby/podmioty – w trakcie przeglądu należy wykonać czynności określone w Polskich Normach.
2. Po przeprowadzeniu przeglądu oraz wykonaniu niezbędnych poczynności gaśnica powinna posiadać kontrolkę.
3. Osoba odpowiedzialna za stan ppoż. w obiekcie powinna przechowywać protokół przeglądu, który powinien zawierać:
 - ⇒ wykaz wszystkich gaśnic znajdujących się w obiekcie,
 - ⇒ datę (miesiąc i rok) wykonania przeglądu,

Terminy

Przeglądy gaśnic wykonywane przez Właściciela/ Zarządcę/ Użytkownika obiektu (1 raz w miesiącu), w zakresie, czy:

- ⇒ każda gaśnica znajduje się w wyznaczonym miejscu,
- ⇒ każda gaśnica nie jest zastawiona i jest widoczna,
- ⇒ gaśnice nie posiadają widocznych uszkodzeń mechanicznych,
- ⇒ gaśnice wyposażone w manometr – wskazania manometru.

Przeglądy gaśnic wykonywane przez uprawnione osoby/ podmioty – 1 raz w roku

Wskazania do przeprowadzenia naprawy i konserwacji gaśnic:

- ⇒ gaśnice wyposażone w manometr – kiedy wskazuje on spadek ciśnienia,
- ⇒ gaśnice, które były w jakikolwiek sposób uruchamiane, np. na próbę,
- ⇒ gaśnice, w których zerwano plomby umieszczone przez producenta lub konserwatora,
- ⇒ gaśnice, które mają ślady uszkodzenia mechanicznego (np. skrzywiony zawór, rozbity manometr, przecięty lub przedziurawiony wąż, wgnieciony korpus),
- ⇒ gaśnice, które nie mają czytelnej kontrolki z terminem ważności przeglądu.

V. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA OBIEKTU.

5.1. Zasady użytkowania obiektu. Wskazania dla użytkowników (pracowników).

Na terenie zakładu oraz w poszczególnych budynkach a także na terenie przyległym do nich zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar i jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub prowadzenia ewakuacji.

Do czynności tych zalicza się:

- ⇒ używanie otwartego ognia i palenia tytoniu w strefach zagrożonych pożarem,
- ⇒ rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektów lub placów składowych,
- ⇒ przechowywanie w pomieszczeniach substancji palnych oraz mogących stworzyć zagrożenie i niezwiązanych z technologią wykonywanych czynności,
- ⇒ wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych bez zachowania odpowiednich zabezpieczeń i uzgodnień,
- ⇒ składowanie materiałów palnych w nieużytkowych pomieszczeniach oraz na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie jakichkolwiek przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość,
- ⇒ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.
- ⇒ przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od: urządzeń i instalacji, których powierzchnia zewnętrzna może nagrzewać się do temperatury powyżej 100 °C, linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- ⇒ uniemożliwienie dostępu do gaśnic, innych urządzeń przeciwpożarowych i ręcznych ostrzegaczy pożaru,
- ⇒ wykorzystywanie sprzętu ppoż. do celów niezwiązanych z ochroną przeciwpożarową,
- ⇒ uniemożliwienie dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- ⇒ uniemożliwienie dostępu do wyłączników prądu oraz przeciwpożarowych wyłączników prądu,
- ⇒ eksploataowanie urządzeń uszkodzonych lub niezgodnie z instrukcją producenta,
- ⇒ użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- ⇒ stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki.

5.2. Zasady utrzymywania instalacji i urządzeń technicznych.

Stosownie do postanowień zawartych w ustawie [3] instalacje i urządzenia należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta oraz należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Eksploatacja nie sprawnych instalacji i urządzeń może być przyczyną pożaru jest zabroniona.

Czasookresy badań i przeglądów urządzeń i instalacji

RODZAJ CZYNNOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ KONTROLI	KTO PRZEPROWADZA
1	2	3
Instalacja elektryczna o napięciu znamionowym do 1 kW		
Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych	Raz na 5 lat	Przeglądy i kontrole stanu technicznego instalacji piorunochronnych i elektrycznych mogą przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.
Pomiar napięć i obciążeń		
Sprawdzanie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej		
Instalacja odgromowa		
Badanie instalacji	Raz na 5 lat	Przeglądy i kontrole stanu technicznego instalacji piorunochronnych i elektrycznych mogą przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.
Przewody kominowe – okresowe kontrole		
Okresowa kontrola polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego przewodów kominowych (dymowe, spalinowe i wentylacyjne) tj. drożności, siły ciągu, sprawnie działających urządzeń wentylacyjnych, szczelności.	Co najmniej raz w roku	Osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim.
Przewody kominowe – usuwanie zanieczyszczeń		
Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych.	Raz na rok	Osoba posiadająca kwalifikacje kominarskie

Powyższe czynności kontrolne powinny zakończyć się wydaniem protokołu przedstawiającego wnioski, co do stanu technicznego poszczególnych instalacji. Wszelkie nieprawidłowości należy bezzwłocznie usunąć.

VI. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

6.1. Organizacja prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wymagania i obowiązki.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym – należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach budynków, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

Właściciel/ Zarządca/ Użytkownik obiektu zapewnia właściwe przygotowanie i nadzór nad przebiegiem niebezpiecznych pod względem pożarowym.

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, Właściciel/ Zarządca/ Użytkownik obiektu (lub osoba przez niego upoważniona) wraz z wykonawcą tych prac zobowiązani są do:
 - ⇒ oceny zagrożenia pożarowego w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
 - ⇒ ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - ⇒ wskazania osoby odpowiedzialnej za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
 - ⇒ zapewnienia wykonywania prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
 - ⇒ zaznajomienia osób wykonujących pracę z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
2. Dokonać oceny czy w trakcie normalnego funkcjonowania obiektu, na jego terenie nie występują pomieszczenia i strefy zagrożenia wybuchem.
3. Szczególną uwagę należy zwrócić na możliwość zapalenia, wskutek bezpośredniego oddziaływania płomienia lub poprzez przewodnictwo cieplne, materiałów znajdujących się w sąsiedztwie i w sąsiednich pomieszczeniach, zarówno w pionie, jak i w poziomie.
4. Konieczne jest ustalenie środków zapobiegawczych (np. usunięcie materiałów palnych w bezpieczne miejsce, kontrola przyległych pomieszczeń, ekranowanie materiałem niepalnym miejsca prowadzenia prac) oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za przebieg prac i przeprowadzenie kontroli obiektu po ich zakończeniu.
5. Przyjęte warunki należy zamieścić w stosownym protokole podpisanym przez użytkownika, jak i wykonawcę prac. Egzemplarz protokołu przechowuje Właściciel/ Zarządca/ Użytkownik obiektu.
6. Każdorazowo należy sporządzić **Protokół Zabezpieczania Przeciwożarowego Prac Pożarowo Niebezpiecznych** – wzór Protokołu stanowi **Załącznik Nr 4**.
7. Po akceptacji rozwiązań i wykonaniu czynności określonych w protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego Zarządca budynku wydaje stosowne **Zezwolenie na Prowadzenie Prac Niebezpiecznych pod Względem Pożarowym** – wzór Zezwolenia stanowi **Załącznik Nr 5**.

6.2. Zabezpieczenie miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wytyczne.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, należy:

- ⇒ zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne,
- ⇒ prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości,
- ⇒ mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- ⇒ po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejon przyległy,
- ⇒ używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

6.3. Szczegółowe zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, w szczególności prac spawalniczych, przestrzegać należy następujących zasad:

- 1) **Zarządca/ Właściciel/ Użytkownik obiektu (lub osoba przez niego upoważniona)** zobowiązany jest przed rozpoczęciem prac zapoznać osoby zamierzające prowadzić prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu, jak również z zasadami funkcjonowania systemu sygnalizacji pożaru i monitoringu pożarowego oraz zasadami działania instalacji tryskaczowej i konsekwencjami wynikającymi z ewentualnego zadziałania tych instalacji.
- 2) Wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem.
- 3) Na terenie obiektu zabrania się przechowywania gazów palnych w butlach oraz innych materiałów pożarowo - niebezpiecznych.
- 4) Prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach, w których wykonywano prace z użyciem łatwo zapalnych cieczy, palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
- 5) W miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru, w ilości zależnej od skali prowadzonych prac, jako minimum należy przyjąć jedną gaśnicę proszkową lub śniegową GS-5 oraz koc gaśniczy z włókna szklanego, jeśli warunki szczególne nie przemawiają za koniecznością zastosowania innych rodzajów i ilości sprzętu pożarniczego, czy też środków gaśniczych. Sprzęt powinien być zabezpieczony przez osobę lub osoby zamierzające prowadzić przedmiotowe prace.
- 6) Jeżeli w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac występują urządzenia elektroenergetyczne pod napięciem, to stanowisko należy wyposażać dodatkowo w jedną gaśnicę proszkową lub śniegową.
- 7) Po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym były prowadzone oraz rejon przyległy.
- 8) Prace niebezpieczne pożarowo mogą być prowadzone wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.
- 9) Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie.

- 10) Pomieszczenia lub miejsca, w których mają być prowadzone prace spawalnicze należy oczyścić z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń.
- 11) Przedmioty palne lub niepalne w opakowaniach palnych należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac, celem uniemożliwienia przedostania się rozgrzanych rozprysków spawalniczych, iskier itp. W razie braku możliwości ich odsunięcia należy je zabezpieczyć przez osłonięcie, na przykład kocami gaśniczymi, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób.
- 12) Należy skontrolować, czy w pomieszczeniach sąsiednich (zarówno w pionie, jak i w poziomie), nie znajdują się materiały mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa ciepłego lub działania rozprysków spawalniczych.
- 13) Ewentualne otwory przelotowe, instalacyjne, kablowe należy uszczelnić, zasłonić materiałami niepalnymi.
- 14) Kable, przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną, należy zabezpieczyć przed rozpryskami spawalniczymi i uszkodzeniami mechanicznymi, bądź skutkami działania wysokiej temperatury.
- 15) Wykonywanie prac spawalniczych w miejscach, w których tego samego dnia wykonywano prace malarskie lub inne, przy użyciu substancji łatwo zapalnych, jest zabronione.
- 16) W miejscu wykonywania prac należy przygotować pojemniki metalowe wypełnione wodą, na odpadki drutu spawalniczego i elektrod.
- 17) Drogi ewakuacyjne i dojścia powinny być wolne, oraz tak wybrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca zagrożonego rozwojem pożaru.
- 18) Po zakończeniu prac należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie ich prowadzenia i pomieszczeniach sąsiednich.
- 19) W przypadku prowadzenia prac w sąsiedztwie jakichkolwiek materiałów palnych kontrolę należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzin, od czasu zakończenia prac spawalniczych.
- 20) Wyniki kontroli należy odnotować w protokole oraz w **Księżce Kontroli Prac Niebezpiecznych pod Względem Pożarowym** – wzór Książki stanowi Załącznik Nr 6.

Fot. Nr 4: Przykład zagrożenia pożarowego związanego z prowadzeniem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Zainicjowanie pożaru poprzez nieuwagę w postępowaniu ze źródłami zapłonu

Przykład: pożar może się przedostać przez pęknięcie, rysę, rurę i rozwinąć się w innym pomieszczeniu.

Zalecenie:

Komunikacja pomiędzy pracownikami oraz ścisłe przestrzeganie procedur.

VII. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA.

7.1. Procedury postępowania w przypadku powstania pożaru.

7.1.1. Zasady ogólne.

1. W przypadku powstania pożaru na terenie obiektu lub w jego pobliżu pożar (nasilające się objawy w postaci dymu, spalenizny, itp.) należy zachować spokój, nie dopuścić do paniki oraz przy użyciu wszelkich możliwych środków niezwłocznie zaalarmować:
 - ⇒ osoby znajdujące w rejonie zagrożenia;
 - ⇒ Straż Pożarną dzwoniąc pod nr **998** lub Centrum Powiadamiania Ratunkowego – **112**;
 - ⇒ Kierownictwo obiektu.
2. Po alarmowaniu należy przystąpić niezwłocznie, przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego oraz innych dostępnych środków do gaszenia pożaru i nieść pomoc osobom zagrożonym.
3. Do momentu przybycia jednostek straży pożarnej akcją kieruje kierownik obiektu lub osoba przez niego wyznaczona, a w przypadku braku tych osób osoba najbardziej energiczna i opanowana.
4. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki oraz udzielić niezbędnych informacji.

7.1.2. Alarmowanie osób zagrożonych.

1. W przypadku powstania pożaru na terenie obiektu lub w jego pobliżu pożar bądź innego zjawiska, którego konsekwencją może być zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, mienia lub środowiska należy zachować spokój, nie dopuścić do paniki oraz przy użyciu wszelkich możliwych środków niezwłocznie zaalarmować osoby będące w strefie zagrożenia.
2. Sygnałem alarmowym w budynku jest **komunikat głosowy** o następującej treści:

„ALARM! NATYCHMIAST OPUŚCIĆ BUDYNEK!”

7.1.3. Alarmowanie straży pożarnej.

1. Aby zaalarmować straż pożarną należy z najbliższego telefonu połączyć się ze stanowiskiem kierowania straży pożarnej.
2. Po wybraniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyżurnego spokojnie i wyraźnie należy podać:
 - ⇒ co i gdzie się pali (rodzaj pomieszczenia i budynku, urządzenia, instalacji, itp.);
 - ⇒ adres i nazwę obiektu;
 - ⇒ czy jest zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi;
 - ⇒ czy występują elementy, które gwałtownie mogą rozprzestrzenić pożar;
 - ⇒ należy podać swoje nazwisko i numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.

UWAGA: po podaniu informacji nie należy odkładać słuchawki do czasu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Ponadto osoba przyjmująca zgłoszenie może sprawdzić wiarygodności zgłoszenia poprzez ewentualne oddzwonienie na podany numer telefonu. Ponadto, w razie potrzeby, należy powiadomić o zdarzeniu Pogotowie Ratunkowe i Policję.

Instrukcja alarmowania oraz postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia – przykład.

INSTRUKCJA ALARMOWANIA ORAZ POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

W przypadku zauważenia pożaru lub innego zdarzenia, którego konsekwencją może być zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, mienia lub środowiska należy zachować spokój oraz nie dopuścić do paniki.

Do podstawowych czynności należy:

ALARMOWANIE

Zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków:

1. Osoby będące w strefie zagrożenia.
2. PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ – tel. alarm. **998** lub **112**
3. W razie potrzeby zaalarmować :
 - POLICJĘ – tel. alarm. **997** lub **112**
 - POGOTOWIE RATUNKOWE – tel. alarm. **999** lub **112**
 - POGOTOWIE ENERGETYCZNE – tel. **991**
 - powiadomić KIEROWNICTWO OBIEKTU – tel.

ALARMUJĄC STRAŻ POŻARNĄ NALEŻY PODAĆ

- 1) gdzie i co się wydarzyło (adres, nazwa obiektu/ budynku, kondygnacja);
- 2) czy istnieje zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi;
- 3) swoje nazwisko oraz numer telefonu, z którego podawana jest informacja o zdarzeniu;

UWAGA: po podaniu informacji nie należy odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Ponadto przyjmujący zgłoszenie może sprawdzić wiarygodność informacji poprzez ewentualne oddzwonienie.

POSTĘPOWANIE

- 1) w przypadku pożaru, równocześnie z alarmowaniem, należy przystąpić niezwłocznie przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego do gaszenia pożaru i nieść pomoc osobom zagrożonym;
- 2) do czasu przybycia służb ratowniczych akcją kieruje kierownik obiektu lub wyznaczona przez niego osoba;
- 3) z chwilą przybycia służb ratowniczych podporządkować się poleceniom kierownikowi/ dowódcy przybyłej jednostki oraz udzielić niezbędnych informacji;
- 4) przystępując do akcji powinien pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności należy ratować ludzi;
 - należy wyłączyć dopływ prądu i/ lub gazu do obiektów/ budynków objętych pożarem lub wystąpiło zagrożenie;
 - nie wolno otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń objętych pożarem, gdyż sprzyja to rozprzestrzenianiu ognia;
 - nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz cieczy palnych i substancji chemicznych reagujących z wodą;
 - należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, cenne rzeczy oraz ważne dokumenty.

Przebiegający
wypadek prądu

Kurs główny
instalacji gazowej

Umiejętne stosowanie środków gaśniczych umożliwia szybkie ugaszenie pożaru.

Oznakowanymi drogami i wyjściami ewakuacyjnymi należy opuścić zagrożone pomieszczenia, kierując się do miejsca zbiórki do ewakuacji

UWAGA: Nie podejmuj ryzyka dla ratowania mienia

WYJŚCIE
EWAKUACYJNE

Podstawa prawna: art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178 poz. 1380 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719).

Koprowanie zabronione. Prawa autorskie zastrzeżone.

Opracowanie: INFO-POŻ Waldemar Kurczawa

7.1.4. Postępowanie na wypadek powstania pożaru.

1. Równocześnie z alarmowaniem, jeżeli to będzie bezpieczne i możliwe, należy przystąpić do akcji gaśniczej przy pomocy dostępnego podręcznego sprzętu gaśniczego lub sprzętu przeciwpożarowego (gaśnice i/lub hydranty wewnętrzne) oraz nieść pomoc osobą zagrożonym.
2. W przypadku braku możliwości użycia podręcznego sprzętu gaśniczego ograniczyć się tylko do zamknięcia otworów drzwiowych w danym pomieszczeniu i przystąpić do czynności ewakuacyjnych zgodnie z planem ewakuacyjnym.
3. Czynności te wykonać w taki sposób aby nie doszło do powstania paniki, która może ogarnąć ludzi będących w zagrożeniu, jakie wywołuje u nich ogień i dym.
4. Panika może być przyczyną niepotrzebnych i tragicznych w skutkach wypadków w trakcie prowadzenia działań ratowniczo gaśniczych.
5. Prowadząc jakiegokolwiek działania należy kierować się rozważą w podejmowaniu decyzji – do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje kierownik obiektu lub osoba najbardziej energiczna i opanowana.
6. Przystępując do gaszenia pożaru należy **pamiętać**, że:
 - ⇒ w pierwszej kolejności należy ratować ludzi;
 - ⇒ należy wyłączyć dopływ prądu do budynku objętego pożarem;
 - ⇒ nie wolno otwierać drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem gdyż to może powodować gwałtowne rozprzestrzenianie się ognia;
 - ⇒ nie wolno gasić wodą urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz cieczy palnych i substancji chemicznych reagujących z wodą;
 - ⇒ należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, cenne rzeczy oraz ważne dokumenty;
 - ⇒ umiejętne i odpowiednie stosowanie środków gaśniczych umożliwi szybkie ugaszenie pożaru;
 - ⇒ w przypadku dużego rozwoju pożaru, drogami ewakuacyjnymi opuścić należy zagrożone pomieszczenia;
 - ⇒ nie należy podejmować ryzyka dla ratowania mienia.
7. Po przybyciu zastępów straży pożarnej na miejsce zdarzenia, obowiązek kierowania działaniami ratowniczymi oraz organizacją ewakuacji ludzi i mienia spoczywa na uprawnionym do kierowania działaniami strażaku.

Do obowiązków pracowników po przyjeździe zastępów straży należy:

- ⇒ udzielanie szczegółowych informacji na temat liczby osób znajdujących się w obiekcie i miejscach prawdopodobnego ich pobytu;
- ⇒ udzielanie szczegółowych informacji dotyczących budynku i zgromadzonego w nim mienia, w szczególności o zgromadzonych materiałach niebezpiecznych i cennych przedmiotach;
- ⇒ instruktaż dotyczący sposobów i kolejności ewakuacji cennych przedmiotów;

- ⇒ zapewnienie bezpiecznego miejsca składowania ewakuowanego mienia ruchomego;
- ⇒ pomoc przy ewakuacji na mienie ruchome z miejsc, w których nie występuje zagrożenie dla życia i zdrowia osób ewakuacyjnych;
- ⇒ zabezpieczenie ewakuowanego mienia w miejscu składowania;
- ⇒ zabezpieczenie mienia pozostawionego w obiekcie, które nie zostało objęte zagrożeniem spowodowanym pożarem;
- ⇒ minimalizowanie skutków oddziaływania środków gaśniczych ewakuowane mienie (przemywanie, wycieranie itp.).
- ⇒ zabezpieczenie i dozоровanie pogorzeliska.

Dozór pogorzeliska

Do chwili usunięcia wszystkich zagrożeń, za których likwidację odpowiedzialni są strażacy, dozór nad pogorzeliskiem sprawują strażacy. Po usunięciu zagrożeń, kierujący działaniami ratowniczymi przekazuje w formie pisemnej miejsce prowadzenia działań właścicielowi, najemcy lub użytkownikowi, a w szczególnych przypadkach Policji. W postanowieniu o przekazaniu miejsca objętego działaniem ratowniczym określa się rodzaj czynności, jakie powinien wykonać przejmujący oraz czynności, których wykonywać nie wolno.

7.1.5. Ewakuacja.

Ewakuacja jest to zespół zamierzonych, zorganizowanych czynności, które mają na celu wyniesienie bądź wyprowadzenie poza zagrożoną strefę ludzi, zwierząt lub mienia. Akcję ewakuacyjną podejmuje kierujący działaniami ratowniczymi, gdy występuje bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia ludzi i zwierząt bądź groźba zniszczenia mienia o szczególnej wartości kulturowej, technicznej czy materialnej. W sytuacji zagrożenia, ewakuację interwencyjną prowadzi się drogami komunikacji ogólnej, a jeśli to nie możliwe, to przy wykorzystaniu urządzeń będących na wyposażeniu samochodów straży pożarnej, jak też i będących stałym wyposażeniem budynków. Specyfika ewakuacji wynika z liczby obecnych w obiekcie osób oraz ich zdolności do poruszania się. Personel, po ogłoszeniu ewakuacji przystępuje do wykonania swoich zadań zgodnie z planem ewakuacji budynku. **Szczegółowe zasady ewakuacji opisane zostały w rozdziale pt. „Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania”**

7.1.6. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczą.

Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje WŁAŚCICIEL/ ZARZĄDCA/ UŻYTKOWNIK OBIEKTU LUB INNA OSOBA UPOWAŻNIONA, a w razie ich nieobecności osoba najbardziej energiczna i opanowana – każdy pracownik zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją. Z chwilą przybycia straży pożarnej kierowanie akcją przejmuje Kierujący Działaniem Ratowniczym, którego poleceniom należy podporządkować się oraz udzielić niezbędnej pomocy i informacji w zakresie podjętych dotychczas działań związanych z akcją ratowniczą.

7.2. Sposoby postępowania na wypadek wystąpienia innego zagrożenia.

Oprócz pożaru, na terenie obiektu bądź wokół niego, mogą wystąpić inne zagrożenia o charakterze zagrażającym zdrowiu i życiu ludzi. Charakterystyka tych zagrożeń została przedstawiona w:

rozdz. III, pkt. 3.5. Charakterystyka innych zagrożeń mogących wystąpić na terenie obiektu, str. 16.

7.2.1. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia innego zagrożenia.

1. W przypadku powstania zagrożenia na terenie obiektu lub w jego pobliżu należy zachować spokój, nie dopuścić do paniki.
2. Procedury dotyczące zasad ogólnych alarmowania oraz ewakuacji – stosownie do wytycznych zawartych w procedurach opisanych w **pkt. 7.1.** niniejszego rozdziału.

W przypadku ogłoszenia alarmu należy:

- ⇒ bezwzględnie podporządkować się poleceniom służb ratowniczych lub komunikatom rozgłaszanym przez głośniki,
- ⇒ wyłączyć urządzenia elektryczne i gazowe (zawory, bezpieczniki).
- ⇒ przemyśleć ewentualne drogi i miejsca ewakuacji i najkrótszą drogą opuścić budynek,
- ⇒ udzielić pomocy osobom, które o własnych siłach nie mogą opuścić budynku,
- ⇒ nie wracać do budynku.

W przypadku zdarzenia należy:

- ⇒ jeżeli jesteś ranny – wzywać głosem pomocy,
- ⇒ jeżeli możesz, udziel pomocy poszkodowanym, wynosząc ich poza strefę bezpośredniego zagrożenia,
- ⇒ natychmiast opuścić obiekt,
- ⇒ wykonuj polecenia ratowników, służby ochrony lub Policji.

Postępowanie na wypadek klęski żywiołowej

Klęska żywiołowa – katastrofa naturalna lub awaria techniczna, której skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem. Stan klęski żywiołowej może być wprowadzony na obszarze, na którym wystąpiła klęska żywiołowa, a także na obszarze, na którym wystąpiły lub mogą wystąpić skutki tej klęski.

VIII. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

8.1. Zasady ogólne.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w budynku, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- ⇒ zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- ⇒ zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść i dojść ewakuacyjnych;
- ⇒ zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i oddzielenia dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- ⇒ zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub zapewniających usuwanie dymu.

Warunki ewakuacji

Warunki ewakuacji to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Stosownie do postanowień rozporządzenia [4] z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi dalej „**drogami ewakuacyjnymi**”.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- ⇒ pomieszczenia przeznaczone na **stały pobyt ludzi**, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- ⇒ pomieszczenia przeznaczone na **czasowy pobyt ludzi**, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

W celu zapewnienia właściwych warunków ewakuacji zabrania się:

- ⇒ składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służącym celom ewakuacji,
- ⇒ ustawiania w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- ⇒ zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- ⇒ ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych, stosowania materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji.

Ewakuacja

Ewakuacja jest to zespół zamierzonych, zorganizowanych czynności, które mają na celu wyniesienie bądź wyprowadzenie poza zagrożoną strefę ludzi, zwierząt lub mienia. Akcję ewakuacyjną podejmuje kierujący działaniami ratowniczymi gdy występuje bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia ludzi i zwierząt bądź groźba zniszczenia mienia o szczególnej wartości kulturowej, technicznej czy materialnej. W sytuacji zagrożenia, ewakuację interwencyjną prowadzi się drogami komunikacji ogólnej, a jeśli to nie możliwe, to przy wykorzystaniu urządzeń będących na wyposażeniu samochodów straży pożarnej, jak też i będących stałym wyposażeniem budynków. Specyfika ewakuacji wynika z liczby obecnych w obiekcie osób oraz ich zdolności do poruszania się.

Specyfikacje ewakuacji

- ⇒ ewakuacja osób sprawnych fizycznie;
- ⇒ ewakuacja osób chorych i niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie;
- ⇒ ewakuacja zwierząt i mienia.

Ewakuacja ludzi

Podstawowym warunkiem ewakuacji ludzi jest zapewnienie możliwości bezpiecznego opuszczania miejsca zagrożonego pożarem. Podjęcie decyzji o ewakuacji ludzi nie powinno być opóźnione, aby nie zaistniały trudności z wyprowadzaniem osób zagrożonych na skutek dużego zadymienia lub objęcia ogniem dróg ewakuacyjnych.

Ewakuacja osób z poszczególnych pomieszczeń powinna odbywać się drogami komunikacji ogólnej, które powinny być oznakowane znakami ewakuacyjnymi.

Do celów ewakuacji budynku przewidziano poziome i pionowe drogi komunikacji ogólnej prowadzące bezpośrednio na zewnątrz budynku. Szerokości dróg ewakuacyjnych i wyjść ewakuacyjnych powinny spełniać wymagania określone w warunkach techniczno-budowlanych przepisów rozporządzenia [6].

Zasady i sposób ewakuacji

Akcję ewakuacji ludzi podejmuje się z chwilą gdy zaistniały pożar może stwarzać dla nich zagrożenie. W obiektach użyteczności publicznej obowiązek rozpoczęcia ewakuacji spoczywa na pracownikach i bardzo często zostaje ona zakończona jeszcze przed przybyciem straży pożarnej, co należy uznać za objaw właściwy. W innych przypadkach decyzja o ewakuacji zostaje podjęta przez dowódcę akcji ratowniczo-gaśniczej.

Ogłoszenie ewakuacji

Ogłoszenie o ewakuacji powinno być podane w formie, z której jednoznacznie i dla wszystkich wynika konieczność natychmiastowego opuszczenia poszczególnych pomieszczeń lub/i całego budynku. Natychmiast po zauważeniu pożaru lub innego zagrożenia lub otrzymaniu informacji o zagrożeniu oraz stwierdzeniu zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi **WŁAŚCICIEL/ ZARZĄDCA/ UŻYTKOWNIK OBIEKTU lub KIEROWNIK/ OBIEKTU** bądź **INNA OSOBA UPOWAŻNIONA** podejmuje decyzje o rozpoczęciu ewakuacji ludzi z zagrożonego budynku.

Oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych

Drogi i wyjścia ewakuacyjne w obiekcie powinny być oznakowane znakami, zgodnymi z Polskimi Normami [8], [10] i [11], w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji.

8.2. Sposoby postępowania użytkowników obiektu.

Organizacja ewakuacji

Organizując ewakuację należy:

- ⇒ określić i wskazać drogi ewakuacyjne,
- ⇒ stosować planową a jeżeli sytuacja tego wymaga poleconą kolejność i kierunek ewakuacji,
- ⇒ użyć wszelkich dostępnych środków aby możliwie skutecznie zabezpieczyć drogi ewakuacyjne przed rozwojem pożaru oraz zadymieniem,
- ⇒ w trakcie trwania ewakuacji należy całkowicie egzekwować zdyscyplinowanie i posłuszeństwo wśród osób ewakuowanych,

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje: WŁAŚCICIEL/ ZARZĄDCA/ UŻYTKOWNIK OBIEKTU LUB INNA OSOBA UPOWAŻNIONA – patrz str. 32: WYKAZ OSÓB WYZNACZONYCH DO PROWADZENIA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH EWAKUACJĄ ORAZ DO ZWALCZANIA POŻARÓW

Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczenia obiektu (kondygnacji, budynku itp.), a także musi określać drogi i kierunki oraz przewidywać możliwość zakwaterowania osób ewakuowanych.

Drogi i wyjścia ewakuacyjne

W każdej części obiektu, w przypadku wystąpienia zagrożenia, ewakuacja odbywać się będzie drogami komunikacji ogólnej w kierunku do wyjść ewakuacyjnych prowadzących bezpośrednio na zewnątrz budynku. Kierunki prowadzenia ewakuacji oraz usytuowanie wyjść ewakuacyjnych przedstawione zostały na rzutach poszczególnych kondygnacji obiektu.

Szczegóły dotyczące:

- ⇒ *liczby osób na poszczególnych kondygnacjach,*
 - ⇒ *warunków ewakuacji z budynku,*
 - ⇒ *liczby wyjść ewakuacyjnych,*
 - ⇒ *poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych,*
- przedstawione zostały w rozdz. III, pkt. 3.2. Charakterystyka pożarowo – techniczna, str. 7, pkt B oraz w części graficznej instrukcji.**

- 1) Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w obiekcie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzania ewakuacji – do powiadomienia należy wykorzystać wszelkie możliwe środki łączności.
- 2) Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- 3) W pierwszej kolejności trzeba ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze jego rozprzestrzenienia się oraz z takich, z których wyjścia mogą zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.
- 4) Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej, z różnych względów, zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 5) Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków lub przenosić na rękach.
- 6) W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować z zewnątrz za pomocą urządzeń ratowniczych będących w posiadaniu jednostek straży pożarnej.
- 7) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy, a w ekstremalnych przypadkach poruszać się czołgając. **Aby ułatwić oddychanie zaleca się stosowanie mokrej chustki lub kawałka tkaniny, najlepiej zwilżonego wodą, która posłuży za filtr powietrza.** Podczas ruchu w przestrzeni mocno zadymionej należy **poruszać się wzdłuż ścian**, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 8) Ewakuacja mienia nie **może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi**. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 9) Wszystkie osoby opuszczając pomieszczenie zamykają okna i drzwi (**nie przekręcają klucza w drzwiach**) – zgodnie z kierunkiem ewakuacji udają się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego na zewnętrzną i dalej do miejsca ewakuacji wyznaczonego przez kierującego akcją.
- 10) Po zakończeniu ewakuacji tj. opuszczeniu budynku (zagrożonej strefy), opiekun danej grupy osób, zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia. W przypadku

podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.

- 11) W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie do podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki.

8.3. Procedura prowadzenie akcji ewakuacyjnej.

8.3.1. Postanowienia ogólne.

- 1) W przypadku wystąpienia zagrożenia dla zdrowia i życia osób przebywających w obiekcie niezwłocznie podejmuje się i prowadzi akcję ewakuacji.
- 2) **Obszary ewakuacji** - w zależności od rodzaju zdarzenia i jego rozmiarów ewakuacja będzie obejmować cały budynek.
- 3) Postanowienia zawarte w niniejszej procedurze stosuje się odpowiednio do osób niebędących pracownikami zatrudnionymi na terenie obiektu, a przebywających w danym czasie na jego terenie.
- 4) **Kierujący ewakuacją** – akcją ewakuacyjną na terenie obiektu kieruje jego **właściciel/ zarządca** lub **osoba upoważniona**, – osoby wymienione w tabeli: „**Wykaz osób wyznaczonych do prowadzenia działań związanych z ewakuacją oraz do zwalczania pożarów**” – **patrz: tabela, str. 32.**
- 5) W przypadku powstania zagrożenia i rozpoczęcia prowadzenia akcji ewakuacyjnej powiadamia się wszystkie osoby i instytucje, przewidziane w niniejszej procedurze.

8.3.2. Instrukcja alarmowania oraz postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia.

- 1) Każdy, kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony, przeciwpożarowej a w razie potrzeby inne służby ratownicze (wykaz telefonów do służb ratowniczych – **patrz: str. 23**) oraz **właściciela/ zarządcę obiektu**.
- 2) **Właściciel/ zarządca obiektu** po otrzymaniu informacji o zaistniałym zdarzeniu oraz zapoznaniu się z aktualną sytuacją:
 - ⇒ dokonuje oceny stanu zagrożenia personelu oraz innych osób aktualnie przebywających na terenie obiektu,
 - ⇒ w razie potrzeby alarmuje straż pożarną lub/ i inne służby ratownicze, a w przypadku prowadzenia akcji ratowniczej współpracuje z tymi służbami,

8.3.3. Obowiązki osób kierujących i prowadzących ewakuację.

- 1) Stosownie do postanowień ustawy [2] pracodawca, z pośród personelu, wyznacza pracowników do zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników,
- 2) Do podstawowych obowiązków osób wyznaczonych do ewakuacji pracowników należy:

- ⇒ poinformowanie innych pracowników o zaistnieniu zagrożenia,
- ⇒ otwarcie drzwi ewakuacyjnych,
- ⇒ wyłączenia prądu i włączenie oświetlenia awaryjnego,
- ⇒ sprawdzenie, czy wszystkie osoby opuściły zagrożony obszar,
- ⇒ poinformowanie właściwych służb ratowniczych,

Po zakończonej ewakuacji należy sprawdzić wszystkie kondygnacje, czy w pomieszczeniach nie pozostały żadne osoby, które mogły zasłabnąć bądź nie podporządkowały się wydawanym poleceniom.

WYKAZ OSÓB WYZNACZONYCH DO PROWADZENIA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z EWAKUACJĄ ORAZ DO ZWALCZANIA POŻARÓW

WYZNACZONA OSOBA	KONTAKT	UWAGI

8.4. Sposoby sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

Właściciel / Zarządca / Użytkownik obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

Z uwagi na przeznaczenie oraz sposób użytkowania obiektu jego **Właściciel/ Zarządca/ Użytkownik nie ma obowiązku** praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji.

IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI OBIEKTU / PERSONELU.

9.1. Obowiązki kierownictwa.

Podstawowe obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej wynikają z ustawy [1] – stosownie do wymagań art. 4 w/w ustawy zarządca zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności m.in.:

- ⇒ wyposażać budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- ⇒ zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- ⇒ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ⇒ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ⇒ zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ⇒ ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały rozporządzeniu [4] – w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu, należy:

Oznakować zgodnie z Polską Normą [7]:

- ⇒ miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych,
- ⇒ pomieszczenia, w których składowane są materiałów niebezpiecznych pożarowo, łatwopalne i wybuchowe.

Oznakować zgodnie z Polską Normą [9]:

- ⇒ miejsca usytuowania technicznych środków pożarowych,
- ⇒ miejsca usytuowania wyłączników prądu elektrycznego i zaworów gazu,

Ponadto, w widocznych miejscach, należy umieścić instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.

Zapewnienie prawidłowych warunków ewakuacji ludzi:

- ⇒ utrzymanie drożności poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych (korytarze i klatki schodowe).
- ⇒ oznakowanie, zgodnie z Polskimi Normami [8], [10] i [11], dróg i wyjść ewakuacyjnych.

Na drogach ewakuacyjnych zabrania się:

- ⇒ składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- ⇒ ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,

- ⇒ zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- ⇒ ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych.
- ⇒ ograniczania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, to jest gaśnic, hydrantów itp. oraz wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Instalacje i urządzenia należy:

- ⇒ użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji,
- ⇒ wykonywać badania, przeglądy i konserwacje urządzeń i instalacji stosownie do postanowień zawartych w **rozdz. V pkt. 5.2., str. 18.**

EKSPLOATACJA INSTALACJI I URZĄDZEŃ MOGĄCYCH BYĆ PRZYCZYNĄ POŻARU JEST ZABRONIONA

9.2. Obowiązki pracowników.

Do podstawowych **obowiązków** każdego pracownika należy:

- ⇒ znajomość i przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa określonych niniejszą Instrukcją,
- ⇒ udział w szkoleniach i ćwiczeniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- ⇒ znajomość procedur postępowania na wypadek pożaru oraz sposób alarmowania o zagrożeniu,
- ⇒ znajomość planu i procedur ewakuacji, a także usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynku i możliwości
- ⇒ znajomość rozmieszczenia gaśnic oraz innego podręcznego sprzętu gaśniczego (w pobliżu miejsca pracy) i znajomość sposobów obsługi i zasad ich użycia,
- ⇒ znajomość numerów telefonów do służb ratowniczych (wewnętrznych i zewnętrznych),
- ⇒ zgłaszania zarządcy obiektu zauważonych usterek (np. uszkodzenia elektryczne, uszkodzony sprzęt przeciwpożarowy).

9.3. Obowiązki personelu wyznaczonego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.

Do podstawowych obowiązków personelu wyznaczonego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników należy:

- ⇒ znajomość planu i procedur ewakuacji, a także usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynków i możliwości
- ⇒ znajomość rozmieszczenia gaśnic oraz innego podręcznego sprzętu gaśniczego (w pobliżu miejsca pracy) i znajomość sposobów obsługi i zasad ich użycia,
- ⇒ poinformowanie pracowników o zaistnieniu zagrożenia,
- ⇒ otwarcie drzwi ewakuacyjnych a w razie włączenie oświetlenia awaryjnego,
- ⇒ sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły zagrożony obszar,
- ⇒ uruchomienie systemów alarmowych oraz poinformowanie właściwych służb ratowniczych.
- ⇒ uruchomienie systemów gaśniczych,
- ⇒ obsługa podręcznego sprzętu gaśniczego.

X. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.

10.1. Szkolenia w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej.

Ustawa [1] nakazuje właścicielowi, zarządcy lub użytkownikowi obiektu zapoznać wszystkich swoich pracowników z przepisami przeciwpożarowymi – zgodnie z obowiązującymi przepisami każdy pracownik powinien być zapoznany z przepisami przeciwpożarowymi odnoszącymi się do danego stanowiska pracy, a w szczególności z zagrożeniem danego obiektu, rozmieszczeniem i obsługą podręcznego sprzętu gaśniczego, sposobami postępowania na wypadek powstania pożaru, lokalizacją głównego wyłącznika prądu elektrycznego.

Wskazany w ustawie obowiązek zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi jest elementem zapewnienia ochrony przeciwpożarowej na terenie danego obiektu oraz terenu przyległego i powinien mieć zindywidualizowaną formę, a poszczególne zagadnienia powinny być omawiane w aspekcie konkretnych obiektów i jego użytkowników, w szczególności w nawiązaniu do **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**.

Realizacja szkoleń

Każdy nowo zatrudniony pracownik przed rozpoczęciem pracy, w trakcie szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP – instruktaż ogólny, zobowiązany jest odbyć szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej, prowadzone przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe, określone w art. 4 ust. 2 oraz 2a i 2b ustawy [1] – przedmiotem tego szkolenia jest zapoznanie pracownika z zagadnieniami z zakresu ochrony przeciwpożarowej wg **Ramowego Programu Szkolenia**. Osoby te również zapoznane zostają z treścią **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**, w zakresie określonym w pkt. 10.2. niniejszego rozdziału.

W trakcie szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP – instruktaż stanowiskowy – nowo zatrudniony pracownik zapoznany zostaje z zagrożeniem pożarowym danego obiektu, lokalizacją urządzeń przeciwpożarowych takich jak hydranty i przeciwpożarowy wyłącznik prądu oraz rozmieszczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego.

W trakcie realizacji szkoleń okresowych w dziedzinie BHP pracownikom, którzy odbywają szkolenie, aktualizowana i uzupełniana jest wiedza z zakresu ochrony przeciwpożarowej w szczególności z zakresu:

- ⇒ przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- ⇒ zagrożeń występujących w procesach pracy,
- ⇒ sposobów obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- ⇒ sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia.

Potwierdzeniem zapoznania się pracownika z przepisami o ochronie przeciwpożarowej jest oświadczenie, które umieszcza się w aktach osobowych pracownika – **wzór oświadczenia stanowi Załącznik nr 7**

RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA

Lp.	Temat szkolenia	Czas szkolenia [min]
1	2	3
1.	Organizacja ochrony przeciwpożarowej. Aktualnie obowiązujące przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej	20
2.	Zagrożenia pożarowe, jakie występują na terenie obiektu, w tym przyczyny powstawania i rozprzestrzenienia się pożarów	20
3.	Zadania i obowiązki w zakresie zapobiegania powstawaniu pożarów i ich rozprzestrzenianiu	20
4.	Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia, w tym sposoby alarmowania	20
5.	Zasady gaszenia pożaru oraz praktyczna umiejętność użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.	20
6.	Zapoznanie z postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	20
RAZEM		120

10.2. Zapoznanie użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z treścią przedmiotowej instrukcji.

Właściciel/ Zarządca/ Użytkownik obiektu zobowiązany jest do przestrzegania ustaleń zawartych w niniejszej **Instrukcji** oraz zapoznania wszystkich zatrudnionych pracowników z jej postanowieniami w następującym zakresie:

Lp.	Postanowienia zawarte w:	Zakres przedmiotowy	Zakres podmiotowy
1	2	3	4
1.	Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	Całość	1) Właściciel/ Zarządca/ Użytkownik obiektu. 2) Osoba/y odpowiedzialna/e za stan bezpieczeństwa ppoż. w obiekcie/ w poszczególnych budynkach
2.	Rozdz. III	Pkt. 3.3. i 3.4.	Zatrudniony personel
3.	Rozdz. IV	Pkt. 4.1.2 i 4.2.2.	Podmioty i/lub osoby wykonujące przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne
4.	Rozdz. V	Pkt. 5.1.	Zatrudniony personel
		Pkt. 5.2.	Podmioty i/lub osoby wykonujące przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne
5.	Rozdz. VI	Całość	Organizatorzy oraz wykonawcy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
6.	Rozdz. VII	Całość	Zatrudniony personel
7.	Rozdz. VIII	Całość	Osoby upoważnione do kierowania ewakuacją. Pracownicy wyznaczeni do działań związanych z gaszeniem pożarów i ewakuacją pracowników
8.	Rozdz. IX	Pkt. 9.2.	Zatrudniony personel
		Pkt. 9.3.	Pracownicy wyznaczeni do działań związanych z gaszeniem pożarów i ewakuacją pracowników
9.	Rozdz. X	Całość	Podmioty i/lub osoby prowadzące szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

NR 1: WYKAZ OSÓB, KTÓRE ZAPOZNAŁY SIĘ Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

NR 2: WZÓR OŚWIADCZENIE – PODMIOT ZEWNĘTRZNY

NR 3: WZÓR KARTY AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

NR 4: WZÓR PROTOKOŁU ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

NR 5: WZÓR ZEZWOLENIA NA PROWADZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

NR 6: WZÓR KSIĄŻKI KONTROLI PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

NR 7: WZÓR OŚWIADCZENIA PRACOWNIKA

NR 8: CZĘŚĆ GRAFICZNA INSTRUKCJI

ZAŁĄCZNIK NR 1:**WYKAZ OSÓB, KTÓRE ZAPOZNAŁY SIĘ Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

Lp.	NAZWISKO I IMIĘ	STANOWISKO	DATA, PODPIS
1	2	4	5
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

ZAŁĄCZNIK NR 2: (wzór dokumentu)

OŚWIADCZENIE PODMIOTU ZEWNĘTRZNEGO.

.....
(miejscowość, data)

.....
(nazwa podmiotu zewnętrznego)

.....
(Imię i nazwisko przedstawiciela podmiotu)

.....
(Stanowisko przedstawiciela podmiotu)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z zasadami oraz przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie zakładu i postanawiam ich przestrzegać. Ponadto zobowiązuję się zapoznać z powyższym swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości własnoręcznym podpisem na załączonej do niniejszego oświadczenia liście.

W przypadku stwierdzenia/ zauważenia zagrożenia pożarowego zobowiązuje się do wszczęcia procedur obowiązujących na terenie zakładu.

.....
podpis składającego oświadczenie

.....
podpis przyjmującego oświadczenie

ZAŁĄCZNIK NR 3: (wzór dokumentu)**KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

Lp.	Data	Zakres aktualizacji	Podmiot przeprowadzający aktualizację	Podpis osoby przeprowadzającej aktualizację
1	2	3	4	5

PROTOKÓŁ Nr

ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia, w którym przewiduje się wykonanie prac:
.....
2. Charakterystyka/ technologia przewidywanych prac:
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniach lub rejonie przewidywanych prac :
.....
.....
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac :
.....
6. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego przewidzianego do zabezpieczenia prac:
.....
.....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru:
.....
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego przebiegu prac:
.....
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w trakcie wykonywania prac:
.....
10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli) :
11. Po zakończeniu prac należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie ich prowadzenia i pomieszczeniach sąsiednich.
12. W przypadku prowadzenia prac w sąsiedztwie jakichkolwiek materiałów palnych kontrolę należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzin, od czasu zakończenia prac spawalniczych.
13. Wyniki kontroli należy odnotować w protokole.

Nazwisko, imię i rodzaj zajmowanego stanowiska :

.....
.....
.....

Podpisy członków Komisji :

.....
.....
.....

ZEZWOLENIE Nr

NA PROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy

.....

2. Rodzaj pracy

.....

3. Czas pracy – dnia : od godz. do godz.

4. Zagrożenie pożarowe/ wybuchowe w miejscu pracy

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru/ wybuchu

.....

6. Środki zabezpieczenia :

a) przeciwpożarowe

b) bhp

c) inne

7. Sposób wykonywania pracy

.....

8. Odpowiedzialność za :

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych :

Nazwisko Wykonano Podpis

b) wyłączenia spod napięcia instalacji :

Nazwisko Wykonano Podpis

c) wykonania analizy stężenia par cieczy/ gazów/ pyłów :

Nazwisko Wykonano Podpis

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż :

Nazwisko Wykonano Podpis

ZAŁĄCZNIK NR 6 : (wzór dokumentu)**KSIĄŻKA KONTROLI PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM****KSIĄŻKI KONTROLI PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

Lp.	Miejsce realizacji prac	Data / godz.		Wykonawca prac (podmiot/ osoba)	Kontrola prac (data / godz.)	Uwagi i sposrozeżenia oraz czytelny podpis kontrolującego
		Rozpoczęcia prac	Zakończenia prac			
1	2	3	4	5	6	7
1.					W trakcie prowadzenia prac ¹⁾	
2.					Po zakończeniu prac ²⁾	
3.					Po 30 min od zakończenia prac ²⁾	
4.					Po 1 godz. od zakończenia prac ²⁾	
5.					Po 2 godz. od zakończenia prac ²⁾	
6.					Po 4 godz. od zakończenia prac ²⁾	
7.					Po 8 godz. od zakończenia prac ²⁾	

- 1) – wg pkt. 11 protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych,
2) – wg pkt. 12 protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych,

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

dn.

(miejscowość, data)

(pieczęć organizatora szkolenia)

(imię i nazwisko pracownika)

(funkcja, stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie obiektu, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby :

- 1) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy oraz na terenie całego obiektu;
- 2) postępowania na wypadek pożaru;
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

Ustalenia „**Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

(podpis osoby składającej oświadczenie)

Zapoznania pracownika z przepisami przeciwpożarowymi dokonał :

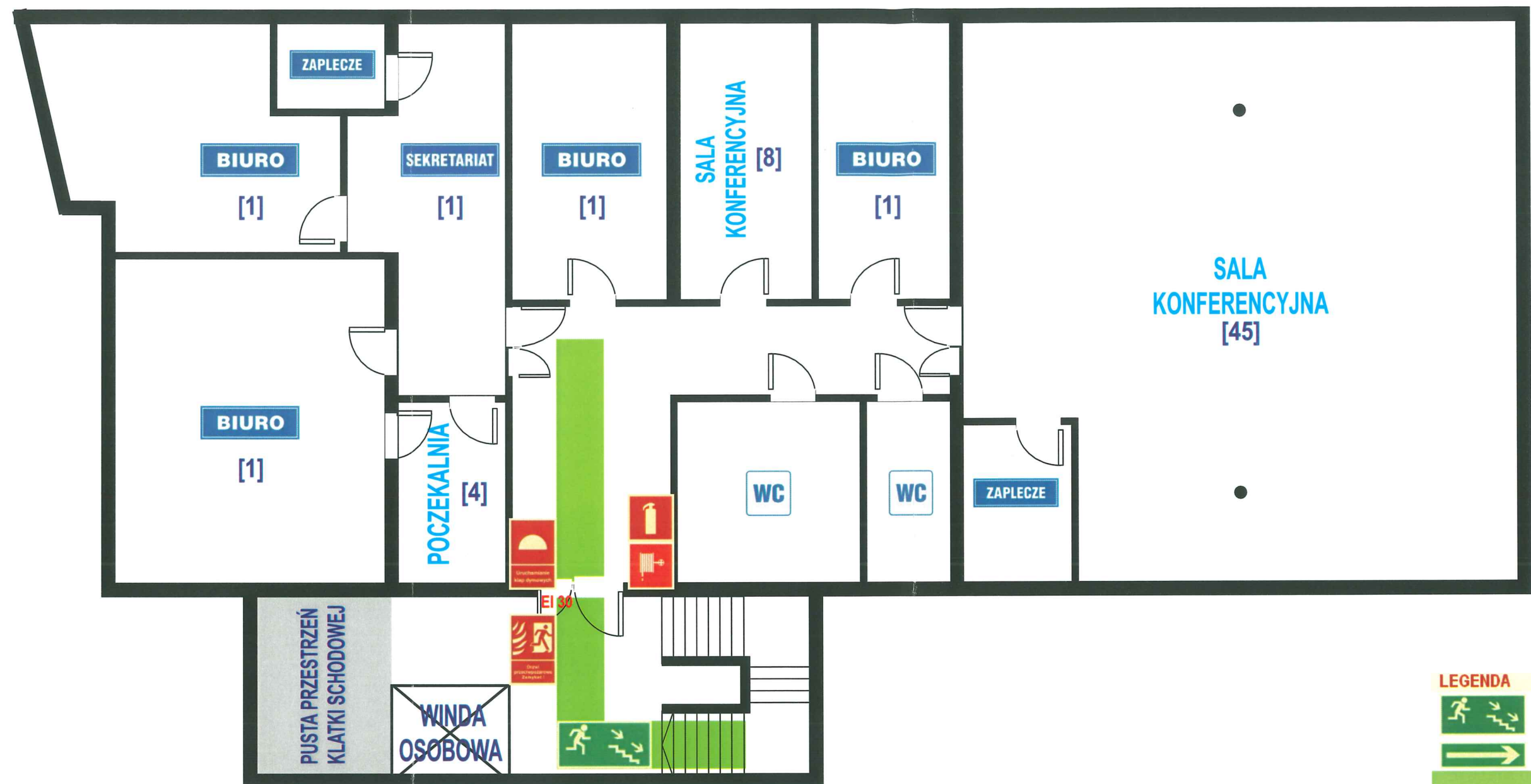
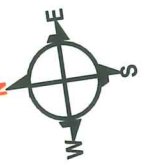
(pieczęć i podpis osoby upoważnionej przez organizatora do przeprowadzenia szkolenia)

CZĘŚĆ GRAFICZNA INSTRUKCJI

WYKAZ RYSUNKÓW

RYS. NR	TYTUŁ RYSUNKU
1	PLAN USYTUOWANIA OBIEKTU ORAZ TERENU PRZYLEGŁEGO
2	RZUT POZIOMY KONDYGNACJI – PIWNICA
3	RZUT POZIOMY KONDYGNACJI – PARTER
4	RZUT POZIOMY KONDYGNACJI – I PIĘTRO
5	RZUT POZIOMY KONDYGNACJI – II PIĘTRO

LEGENDA

- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ - SCHODAMI W DÓŁ
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- DROGA EWAKUACYJNA
- GAŚNICA
- HYDRANT WEWNĘTRZNY
- URUCHAMIANIE KLAP DYMOWYCH
- DRZWI PRZECIWPOŻAROWE EI 30
- PRZEWIDYWANE LICZBA OSÓB W POSZCZEGÓLNYCH POMIESZCZENIACH

OBIEKT:
URZĄD MIASTA I GMINY W ŚLESINIE
UL. KŁECZEWSKA 15, 62-561 ŚLESIN

NR RYS. 5 / TYTUŁ RYS.:
RZUT POZIOMY II PIĘTRA

KATEGORIA ZAGROŻENIA LUDZI (ZL)	ZL III
PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI II	ok. 5 oraz ok. 45 osób

LEGENDA

- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ – SCHODAMI W DÓŁ
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- DROGA EWAKUACYJNA
- GAŚNICA
- HYDRANT WEWNĘTRZNY
- URUCHAMIANIE KŁAP DYMOWYCH
- DRZWI PRZECIWPOŻAROWE EI 15 / EI 30
- PRZEWIDYWANE LICZBA OSÓB W POSZCZEGÓLNYCH POMIESZCZENIACH

OBIEKT:

URZĄD MIASTA I GMINY W ŚLESINIE
UL. KLECZEWSKA 15, 62-561 ŚLESIN

NR RYS. 4 / TYTUŁ RYS.:

RZUT POZIOMY I PIĘTRA

KATEGORIA ZAGROŻENIA
LUDZI (ZŁ)
PRZEWIDYWANA LICZBA
OSÓB NA KONDYGNACJI

ZL III
ok. 20

LEGENDA

	WYJŚCIE EWAKUACYJNE	WYJŚCIE EWAKUACYJNE
	KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ - SCHODAMI W DÓŁ	KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ - SCHODAMI W DÓŁ
	KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ	KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
	DROGA EWAKUACYJNA	DROGA EWAKUACYJNA
	GAŚNICA	GAŚNICA
	HYDRANT WEWNĘTRZNY	HYDRANT WEWNĘTRZNY
	URUCHAMIANIE KLAP DYMOWYCH	URUCHAMIANIE KLAP DYMOWYCH
	DRZWI PRZECIWPOŻAROWE EI 15 / EI 30	DRZWI PRZECIWPOŻAROWE EI 15 / EI 30
	EI 60	ŚCIANA ODDZIELENIA PPOŻ.
	X	PRZEWIDYWANE LICZBA OSÓB W POSZCZEGÓLNYCH POMIESZCZENIACH

OBIEKT:

URZĄD MIASTA I GMINY W ŚLESINIE
UL. KŁECZEWSKA 15, 62-561 ŚLESIN

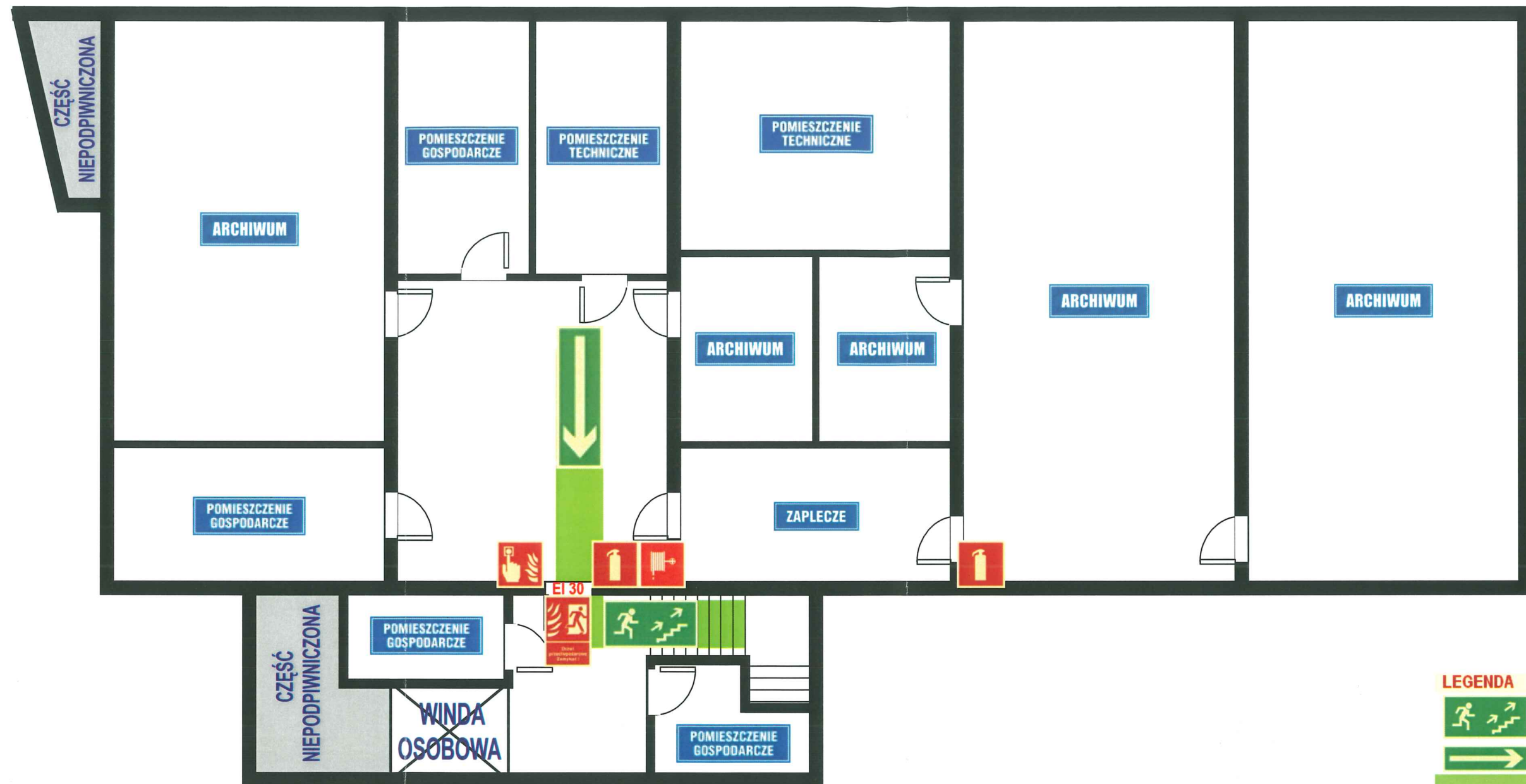
NR RYS. 3 / TYTUŁ RYS.:

RZUT POZIOMY PARTERU

KATEGORIA ZAGROŻENIA
LUDZI (ZŁ)
PRZEWIDYWANA LICZBA
OSÓB NA KONDYGNACJI

ZL III

ok. 20

LEGENDA

- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ SCHODAMI W GÓRĘ
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- DROGA EWAKUACYJNA
- GAŚNICA
- HYDRANT WEWNĘTRZNY
- URUCHAMIANIE KLAP DYMOWYCH
- DRZWI PRZECIWPOŻAROWE EI 30
- PRZEWIDYWANE LICZBA OSÓB W POSZCZEGÓLNYCH POMIESZCZENIACH

OBIEKT: URZĄD MIASTA I GMINY W ŚLESINIE UL. KLECZEWSKA 15, 62-561 ŚLESIN	
NR RYS. 2 / TYTUŁ RYS.: RZUT POZIOMY PIWNICY	
KATEGORIA ZAGROŻENIA LUDZI (ZL)	ZL III
PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI	BRAK POMIESZCZEŃ NA STAŁY POBYT

LEGENDA

HYDRANT ZEWNĘTRZNY

DROGA POŻAROWA

MIEJSCE ZBIÓRKI
DO EWAKUACJI

WEJŚCIE DO BUDYNKU
NA POZIOMIE „0”

WJAZD NA TEREN DZIAŁKI

OBIEKT:

URZĄD MIASTA I GMINY W ŚLESINIE
UL. KLECZEWSKA 15, 62-561 ŚLESIN

NR RYS. 1 / TYTUŁ RYS.:

PLANY USYTUOWANIA OBIEKTU
ORAZ TERENU PRZYŁĘGŁEGO

PRZEZNACZENIE	BUDYNEK UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ
KLASYFIKACJA (ZL)	ZL III
POWIERZCHNIA ZABUDOWY	413,72 m ²
POWIERZCHNIA UŻYTKOWA	1 162,76 m ²
KUBATURA	5 719,49 m ³
WYSOKOŚĆ BUDYNKU	14,14 m
IŁOŚĆ KONDYGNACJI	NADZIEMNYCH: PODZIEMNYCH:
PRZEWIDYWANA MAX.	06-90